MODERN KLASİKLER DİZİSİ - 97

LEWIS CARROLL

ALICE HARİKALAR DİYARINDA

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN:
SİNAN EZBER

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

Genel Yayın: 1396

MODERN KLASİKLER DİZİSİ

LEWIS CARROLL
ALICE HARİKALAR DİYARINDA

ÖZGÜN ADI
ALICE'S ADVENTURES IN WONDERLAND

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN
SİNAN EZBER

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2006
SERTİFİKA NO: 29619

REDAKSİYON
TÜLİN ER

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI'NDA
1.-14. BASIM
MODERN KLASİKLER DİZİSİ'NDE
1. BASIM MAYIS 2017, İSTANBUL

ISBN 978-605-295-052-4 (KARTON KAPAKLI)

BASKI
SENA OFSET AMBALAJ MAT. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ
Maltepe Mah. Litros Yolu Sk. No:2/4 Matbaacılar Sitesi 2 Dk: 4Nb7
Zeytinburnu / İstanbul
(0212) 613 38 46
Sertifika No: 12064

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İstiklal Caddesi, Meşelik Sokak No: 2/4 Beyoğlu 34433 İstanbul
Tel. (0212) 252 39 91
Faks (0212) 252 39 95
www.iskultur.com.tr

Modern
Klasikler
Dizisi -97

Lewis Carroll

Alice Harikalar Diyarında

İngilizce aslından
çeviren: Sinan Ezber

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

İçindekiler

I. Bölüm: Tavşan Deliğinden Aşağı 3
II. Bölüm: Gözyaşı Havuzu 11
III. Bölüm: Kurul Yarışı ve Uzun Bir Öykü 19
IV. Bölüm: Tavşan İçeriye Küçük Bill'i Gönderiyor 27
V. Bölüm: Bir Tırtılın Öğüdü 35
VI. Bölüm: Domuz ve Biber 43
VII. Bölüm: Çılgın Bir Çay Partisi 53
VIII. Bölüm: Kraliçe'nin Kriket Sahası 63
IX. Bölüm: Sahte Kaplumbağa'nın Öyküsü 71
X. Bölüm: Istakoz Kadrili 81
XI. Bölüm: Turtaları Kim Çaldı? 91
XII. Bölüm: Alice'in Tanıklığı 99

Altın renginde ışıldarken güneş
Ağır ağır ilerliyoruz öğle vaktinde;
O küçücük kollarımızla,
Çekiyoruz kürekleri beceriksizce,
Amaçsız gezintimize bir yön verebilmek için
Boşuna çabalıyoruz ufacık ellerimizle.

Ah, hain Üç! Böyle bir saatte,
Böylesine hülyalı bir günde,
Yalvarmak anlatılacak bir masal için
Öyle bir fısıltıyla ki kımıldatamaz en hafif tüyü bile!
Fakat zavallı bir ses karşı koyabilir mi
Hem de üç tane dile?

Şimşek gibi atıldı Buyurgan Birinci
Emretti: "Masal başlasın!"
Sakin bir sesle belirtti dileğini İkinci:
"Masalın içinde saçmalık olmasın!"
Daha bir dakika *bile* olmamıştı ki
Araya girdi Üçüncü ansızın.

İşte, düşlerindeki sessizlik,
Çöktü birden havaya
İlerliyor masalımızdaki çocuk
Bu yeni ve olağanüstü harikalar diyarında,
Kuşlarla ve hayvanlarla dostça konuşuyor
Pek azı inansa da doğruluğuna.

Masalın sonuna yaklaşırken
Düş gücünün kuyuları kurur;
Sonraya saklamak için masalın gerisini,
Gittikçe zayıflar masalcının sesi:
"Devamı bir dahaki sefere..." "Bir dahaki *sefere!*"
Ve mutlu seslerin yerini alır gözyaşları.

Harikalar diyarının öyküsü işte böyle gelişti:
Yavaş yavaş, bölüm bölüm,
Tuhaf olaylar ulaştı bir sonuca...
Ve en sonunda çözüldü düğüm,
Artık eve dönüyoruz, batan güneşin altında,
Tayfamızda yok hüzün.

Alice! Bir çocuk masalı,
Yumuşak bir dokunuşla yerleşti,
Çocukluk düşlerinin birbirine karıştığı
Hafızanın gizemli köşelerinde şimdi,
Hacıların çelenklerindeki, uzak ülkelerde
Koparılan solmuş çiçekler gibi.

I. Bölüm

Tavşan Deliğinden Aşağı

Alice nehrin kıyısında, ablasıyla birlikte yapacak hiçbir şey olmadan oturmaktan sıkılmaya başlamıştı: Bir iki kez uzanıp ablasının okuduğu kitaba göz attı, fakat kitapta hiç resim ve konuşma göremeyince, "İçinde resim ve konuşma olmayan bir kitap ne işe yarar ki?" diye düşündü.

Tam bir papatya tacı yapmanın, ayağa kalkıp papatya toplama zahmetine değip değmeyeceğini düşünürken (elinden geldiğince düşünmeye çalışıyordu, çünkü sıcak hava uykusunu getirmiş, onu aptallaştırmıştı) birden çok yakınından pembe gözlü bir beyaz tavşan koşarak geçti.

Bunda öyle çok şaşılacak bir şey yoktu; Tavşan'ın "Aman Tanrım! Aman Tanrım! Çok geç kaldım!" dediğini işitmesi de Alice'in *o kadar* dikkatini çekmedi (sonradan tekrar düşündüğünde, bu olaya şaşırmış olması gerektiği kafasına takıldı, ancak o sırada her şey gözüne olağan görünmüştü); fakat Tavşan gerçekten *yeleğinin cebinden bir saat* çıkarıp aceleyle koştururken ona bakınca, Alice hızla ayağa kalktı, çünkü daha önce hiç ne yelek cebi olan ne de yeleğinin cebinden saat çıkaran bir tavşan gördüğü gelmişti aklına; bunun üzerine içini kasıp kavuran bir merakla Tavşan'ın peşi sıra koşarak tarlayı geçti ve tam bu sırada

Tavşan'ın, hemen çitin altındaki büyük bir tavşan deliğinin içine atladığını gördü.

Bir saniye sonra Alice de onun peşinden deliğe girdi, tekrar nasıl yukarı çıkacağını hiç düşünmemişti.

Tavşan deliği önce düz bir tünel gibi uzanıyor, sonra birden aşağıya doğru eğim kazanıyordu; bu eğim o kadar dikti ki Alice durmayı düşünecek zamanı bulamadan kendisini oldukça derin görünen bir kuyuya düşerken buldu.

Ya kuyu çok derindi ya da Alice çok yavaş düşüyordu; çünkü düşerken etrafına bakınıp başına daha nelerin gelebileceğini merak edecek zamanı olmuştu. İlk olarak, nereye düştüğünü anlamak için aşağı bakmayı denedi, ancak ortalık herhangi bir şey göremeyeceği kadar karanlıktı; bunun üzerine kuyunun duvarlarına bakınca duvarların dolaplarla ve kitap raflarıyla kaplı olduğunu fark etti: Her yerde çivilere asılmış haritalar, resimler vardı. Düşerken rafların birinden bir kavanoz kaptı. Kavanozun etiketinde "PORTAKAL MARMELADI" yazıyordu, fakat içinin boş olduğunu görünce büyük hayal kırıklığı yaşadı. Olur ya, aşağıdaki birini öldürürüm korkusuyla kavanozu boşluğa bırakmayıp düşerken raflardan birine koymayı başardı.

"Hımm!" diye düşündü Alice kendi kendine. "Böyle bir düşüşten sonra merdivenlerden yuvarlanmak vız gelir! Kim bilir evdekiler ne kadar cesur olduğumu düşünecek! Evin en üst katından bile düşsem yakınmam artık!" (Ki bu oldukça olasıydı.)

Aşağı, aşağı, aşağı. Bu düşüşün sonu *hiç* gelmeyecek miydi? "Acaba şimdiye dek kaç kilometre düştüm?" dedi yüksek sesle. "Dünyanın merkezine yakın bir yerlere gidiyor olmalıyım. Bir bakalım: Bu da altı bin dört yüz kilometre aşağısı demek..." (Gördüğünüz gibi, Alice okulda buna benzer bilgiler edinmişti; yanında kendisini dinleyecek kimse olmadığından, bu bilgilerini göstermek için *pek* iyi bir fırsat sayılmazdı, yine de bilgilerini tekrarlamak iyi bir

alıştırmaydı) "...evet, mesafe yaklaşık bu kadar olmalı; peki ama hangi enlem ve boylamdayım?" (Enlemin ve boylamın ne olduğu konusunda Alice'in en ufak bir fikri yoktu, fakat bunlar ona söylemesi hoş, önemli sözcükler gibi geliyordu.)

Sonra yine başladı. "Acaba düşe düşe dünyanın tam *içinden* geçip öbür tarafa çıkar mıyım! Baş aşağı yürüyen insanların arasında bitivermek kim bilir ne kadar eğlenceli olur! Antipatiler* deniyor galiba..." (yanında kendisini dinleyen kimsenin *olmadığına* seviniyordu, çünkü bu sefer doğru sözcüğü söylediğinden kuşkuluydu) "...olsun, onlara hangi ülkeden olduklarını sorarım. Sayın hanımefendi, acaba burası Yeni Zelanda mı? Yoksa Avustralya mı?" (Böyle konuşurken reverans yapmayı denedi – boşluktan düşerken *reverans* yaptığınızı düşünsenize! Sizce becerebilir miydiniz?) "Böyle sorarsam, amma da cahil bir küçük kız diye düşünecektir! Hayır, en iyisi sormamak: Belki oranın neresi olduğunu bir tabeladan falan okurum."

Aşağı, aşağı, aşağı. Yapacak başka bir şey yoktu, bu yüzden Alice biraz sonra yeniden konuşmaya başladı. "Öyle görünüyor ki Dinah bu gece beni çok özleyecek!" (Dinah, kediydi.) "Umarım çay saatinde önüne bir kap süt koymayı unutmazlar. Ah, sevgili Dinah! Keşke şimdi yanımda olsaydın! Korkarım boşlukta fare bulamazsın, fakat belki bir yarasa yakalardın, biliyorsun yarasalar farelere çok benzer. Acaba kediler yarasa yer mi?" Alice'in uykusu gelmeye başlamıştı, rüya görüyormuş gibi kendi kendine konuşmaya devam etti: "Kediler yarasa yer mi? Kediler yarasa yer mi?" – hatta ara sıra, "Yarasalar kedi yer mi?" diye soruyordu. Görüyorsunuz ya, her iki soruya da yanıt veremediğinden nasıl sorduğunun pek bir önemi yoktu. Alice içinin geçtiğini hissetti; rüyasında Dinah'yla el ele yürürken onunla ciddi ciddi konuşuyordu: "Dinah, bana doğruyu söyle, sen hiç

---

* Antipotlar, demek istiyor. Antipot, yeryüzünün herhangi bir çapının iki ucundaki yerlerin birbirine göre durumunu ifade eden coğrafi bir terimdir. (e.n.)

yarasa yedin mi?" Tam bu sırada, çat! pat! Alice aniden bir çalı çırpı tepeciğinin üstünde buldu kendini ve düşüş sona erdi.

Alice, en ufak bir acı hissetmedi ve hemen ayağa kalktı. Başını kaldırdı, fakat yukarısı çok karanlıktı; önünde başka bir uzun koridor uzanıyordu ve aceleyle koridorda ilerleyen Beyaz Tavşan'ı hâlâ görebiliyordu. Yitirecek bir dakika bile yoktu. Alice rüzgâr gibi peşinden gitti ve tam köşeyi dönerken Tavşan'ın, "Ah kulaklarım, ah bıyıklarım, ne kadar geç kaldım!" dediğini duydu. Alice, Tavşan'a epeyce yaklaşmıştı, fakat köşeyi döndüğünde Tavşan gözden kayboldu. Kendisini tavandan sarkan bir dizi lambanın aydınlattığı basık ve uzun bir salonda buldu.

Salonun her yanında kapılar vardı, ancak hepsi kilitliydi; Alice her bir kapıyı tek tek deneyip üzüntülü bir halde ortaya yürüdü ve buradan tekrar nasıl çıkacağını düşündü.

Birden, tamamen camdan yapılmış, üç bacaklı küçük bir masayla karşılaştı; masanın üzerinde küçük, altın bir anahtardan başka bir şey yoktu. Alice hemen bunun koridordaki kapılardan birine ait olabileceğini düşündü, fakat o da ne! Ya anahtar yuvaları çok büyüktü ya da anahtar çok küçüktü, her iki durumda da anahtar hiçbir kapıyı açamazdı. Ancak salonu ikinci kez turlayınca, Alice daha önce fark etmediği alçak bir perde gördü. Perdenin ardında yaklaşık kırk santim boyunda, küçük bir kapıyla karşılaştı; altın anahtarı bu kapıda denedi ve büyük bir mutlulukla anahtarın kilide uyduğunu gördü!

Alice kapıyı açtığında, ardında sıçan deliğinden geniş olmayan, dar bir geçit gördü. Dizüstü çökünce, geçidin o güne kadar gördüğü bahçelerin en güzeline uzandığını fark etti. O karanlık koridordan çıkıp parlak çiçeklerden oluşan tarhların ve serin çeşmelerin arasında dolaşmayı çok istiyordu ama bu kapıdan başı bile geçmezdi. "Başım kapıdan geçse bile," diye düşündü zavallı Alice, "omuzlarım geçmedikten

sonra ne işe yarar ki. Ah, keşke bir teleskop gibi kısalabilsem! Nasıl başlayacağımı bilseydim, bunu başarabilirdim bence." Gördüğünüz gibi, Alice kısa zamanda o kadar çok sıra dışı olay yaşamıştı ki pek az şey ona gerçekten olanaksız gibi görünüyordu.

Küçük kapının yanında durup beklemenin bir anlamı yok gibiydi, bu yüzden Alice belki başka bir anahtar ya da insanlara bir teleskop gibi kısalmayı öğreten bir kitapçık bulurum umuduyla masaya döndü. Bu kez masada küçük bir şişe buldu ("Daha önce bu şişe burada değildi," dedi Alice), şişenin boynuna bağlanmış ipin ucunda, üzerinde büyük, süslü harflerle "BENİ İÇ" yazan bir etiket sallanıyordu.

"Beni iç!" demek kolaydı tabii, fakat akıllı küçük Alice *bunu* hemen yapmayacaktı. "Hayır," dedi, "önce üzerinde '*zehir*' yazıp yazmadığına bir bakacağım." Çünkü Alice, daha önce yanan, yabani hayvanlar tarafından yenen ve başlarına daha pek çok kötü olay gelen çocuklarla ilgili güzel öyküler okumuştu; tüm bunların nedeni onların, arkadaşlarının kendilerine öğrettiği basit kuralları *anımsamamış* olmasıydı: Örneğin, eğer kızgın bir ocak maşasını uzun süre tutarsanız eliniz yanar ya da bıçakla parmağınızı çok derinden keserseniz genellikle kanar; Alice'in unutamadığı bir diğer kural da üzerinde "zehir" etiketi olan bir şişeden fazla içmenin er geç insana zarar vereceğiydi.

Ancak bu şişenin üzerinde "zehir" etiketi *yoktu,* bunun üzerine Alice tadına bakmayı göze aldı, tadının hoş olduğunu görünce (aslında tadı, vişneli turta, krema, ananas, hindi kızartması, şekerleme ve yeni yağ sürülmüş kızarmış ekmek karışımını andırıyordu) onu hemencecik içip bitirdi.

****

"Ne tuhaf bir duygu!" dedi Alice, "teleskop gibi kısalıyor olmalıyım!"

Gerçekten de öyleydi: Şimdi boyu yalnızca yirmi beş santimdi; küçük kapıdan geçip göz alıcı bahçeye ulaşmak için uygun boya geldiğini anlayınca yüzü ışıl ışıl oldu. Fakat önce biraz daha kısalıp kısalmayacağını görmek için bekledi; bu yüzden kendini biraz da huzursuz hissetti. "Bir mum gibi," dedi kendi kendine, "tamamen eriyip tükenebilirsin, biliyorsun. Acaba o zaman neye benzerim?" Bunun üzerine mum söndüğünde, bir mum alevinin nasıl görüneceğini hayal etti, çünkü daha önce böyle bir şey gördüğünü hiç hatırlamıyordu.

Bir süre sonra, daha fazla bir şey olmadığını anlayınca, bir an önce bahçeye girmeye karar verdi, fakat eyvah! Zavallı Alice! Kapının önüne geldiğinde küçük altın anahtarı masanın üzerinde unuttuğunu fark etti, anahtarı almak için geri döndüğünde ise masaya ulaşmasının olanaksız olduğunu gördü. Anahtarı cam sayesinde açıkça görebiliyordu, masanın bacaklarından birine tırmanmak için elinden geleni yaptıysa da başaramadı, çok kaygandı; zavallı küçük kız, denemekten halsiz düşünce oturup ağlamaya başladı.

"Haydi ama, böyle oturup ağlamanın bir yararı yok!" dedi sert bir sesle kendi kendine. "Bir an önce ağlamayı kesmeni öneriyorum!" Alice genellikle kendisine güzel önerilerde bulunurdu (her ne kadar bu önerileri pek dikkate almasa da) ve bazen kendini o kadar sert bir dille azarlardı ki gözleri dolardı; hatta bir keresinde, tek başına çomak oyunu oynarken yaptığı hile nedeniyle kendi kulaklarını çekmeye yeltendiğini anımsadı. Bu tuhaf kız, iki kişi gibi hareket etmekten çok hoşlanırdı. "Fakat şimdi iki kişi gibi hareket etmenin yeri değil!" diye düşündü zavallı Alice, "aslında şimdiki halimle benden saygıdeğer *bir* insan bile çıkmaz!"

Az sonra gözü masanın altında duran küçük, cam bir kutuya takıldı; kutuyu açtığında içinde çok küçük bir kek buldu, kekin üstüne kuşüzümleriyle özenle "BENİ YE" yazılmıştı. "O zaman ben de yerim," dedi Alice, "eğer beni

tekrar büyütürse anahtara ulaşabilirim, küçültürse sürünerek kapının altından geçebilirim: Yani her iki durumda da bahçeye girebilirim, ne olacağı umurumda bile değil!"

Bunun üzerine kekten ufak bir ısırık aldı; tedirgin bir halde kendi kendine, "Büyüyecek miyim, yoksa küçülecek miyim?" diyor, aynı anda elini başının üstüne koymuş büyüyor mu küçülüyor mu, kestirmeye çalışıyordu. Boyunda hiçbir değişiklik olmadığını fark edince çok şaşırdı. Aslına bakarsanız, insan kek yedikten sonra genelde böyle olur; fakat Alice sürekli sıra dışı olaylarla karşılaşma beklentisi içinde olduğundan, olaylar her zamanki gibi gerçekleştiğinde bunlar ona oldukça sıkıcı ve aptalca geliyordu.

Böylece keki yemeye devam etti ve kısa sürede hepsini mideye indirdi.

II. Bölüm

Gözyaşı Havuzu

"Çok tuhaf, daha da tuhaf!" diye haykırdı Alice (o kadar şaşırmıştı ki düzgün konuşmayı unutmuştu). "İşte, gelmiş geçmiş en büyük teleskop gibi uzuyorum! Güle güle ayaklarım!" (Çünkü ayaklarına baktığında onların neredeyse gözden kaybolduğunu fark etti, gittikçe uzaklaşıyorlardı.) "Ah, zavallı küçük ayaklarım, artık size ayakkabılarınızı, çoraplarınızı kim giydirecek, canlarım benim? *Ben* giydiremem, bundan eminim! Bu zahmete giremeyecek kadar uzağım sizlere; elinizden geleni yapmalısınız – fakat onlara iyi davranmalıyım," diye düşündü Alice, "yoksa gitmek istediğim yere yürümeyebilirler! Bir bakalım: Her Noel'de onlara yeni bir çift bot hediye edebilirim."

Bunun üzerine kendi kendine bunu nasıl yapacağını tasarlamaya başladı. "Botları ulakla göndermek gerekir," diye düşündü; "birinin kendi ayaklarına hediye göndermesi kim bilir ne kadar gülünç karşılanır! Üstelik adres de oldukça tuhaf görünecek!

Sayın Alice'in Sağ Ayağı
Şöminenin önü,
kilimin üzeri.
(Alice'ten sevgilerle)

Aman Tanrım, ben neler saçmalıyorum!"

Tam bu sırada başı salonun tavanına çarptı;-boyu neredeyse üç metreye ulaşmıştı, küçük altın anahtarı kaptığı gibi bahçe kapısına yöneldi.

Zavallı Alice! Yere uzanıp bir gözüyle bahçeyi izlemekten başka bir şey gelmiyordu elinden; kapıdan geçmek şimdi daha da güçtü; oturup yeniden ağlamaya başladı.

"Kendinden utanmalısın," dedi Alice, "senin gibi kocaman bir kız," (bu konuda haklıydı) "böyle oturup ağlamamalı! Derhal kes ağlamayı, sana söylüyorum!" Fakat Alice ağlamaya devam etti. O kadar çok gözyaşı akıttı ki bir süre sonra etrafında on santim derinliğinde, salonun yarısına gelen, genişçe bir havuz oluştu.

Bir süre sonra uzaklardan ayak pıtırtıları işitince, hemen gözlerini silip neyin geldiğini görmek için baktı. Gelen, görkemli elbiselere bürünmüş Beyaz Tavşan'ın ta kendisiydi; bir elinde bir çift küçük beyaz eldiven, diğer elinde de büyükçe bir yelpaze vardı: Aceleyle koşuştururken kendi kendine söyleniyordu: "Ah! Düşes, Düşes! Ah! Onu çok beklettiğim için bana kızmasa bari!" Alice kendisini o kadar umutsuz hissediyordu ki herhangi birinden yardım istemeye hazırdı: Bu yüzden Tavşan yaklaştığında alçak, tedirgin bir sesle konuşmaya başladı: "Affedersiniz, beyefendi..." Bunun üzerine Tavşan'ın ödü patladı, küçük beyaz eldivenleriyle yelpazesini elinden düşürdü ve bütün gücüyle kaçıp karanlığın içinde gözden kayboldu.

Alice yelpazeyle eldivenleri aldı; geçit çok sıcak olduğundan konuşmaya kendisini yelleyerek devam etti. "Aman Tanrım! Bugün her şey ne kadar da tuhaf! Halbuki dün her şey normaldi. Acaba geceleyin bir değişikliğe mi uğradım? Bir düşüneyim: Bu sabah kalktığımda ben aynı Alice miydim? Yanlış anımsamıyorsam kendimi biraz farklı hissediyordum. Fakat eğer aynı değilsem, o zaman sıradaki soru 'Öyleyse ben kimim?' olmalı. Ah, *bu* çok büyük bir bilme-

ce!" Böylece Alice, belki onlardan biriyle yer değiştirmiştir diye, yaşıtı olan, tanıdığı bütün çocukları bir bir gözünün önünden geçirdi.

"Ada olmadığımdan eminim," dedi, "çünkü onun upuzun lüle saçları var, benim saçımda ise lüle filan yok; Mabel da olamam, çünkü ben her türlü şeyi biliyorum, fakat o çok az şey biliyor! Ayrıca o kendisi, *ben* de benim ve – ah, kafam karıştı! Acaba eskiden bildiklerimi şimdi de biliyor muyum, bir deneyeyim. Bir bakalım: Dört kere beş on iki eder, dört kere altı ise on üç, dört kere yedi – ah! Hiçbir zaman yirmiye ulaşamayacağım! Aman çarpım tablosu bir şey ifade etmez zaten; coğrafyayı deneyeyim. Londra Paris'in başkentidir ve Paris de Roma'nın başkentidir, Roma ise – hayır bunların *hepsi* yanlış. Bundan eminim! Mabel oldum herhalde! '*Küçük timsah*' şarkısını söylemeye çalışacağım..." Bunun üzerine, ders çalışıyormuş gibi ellerini kucağında kavuşturarak söylemeye başladı, fakat sesi boğuk ve tuhaf çıkıyordu, sözcükler de eskisi gibi değildi:

"Nasıl oynatır küçük timsah
Parlayan kuyruğunu,
Nasıl Nil'in suyunda
Islatır her bir altın pulunu!

Nasıl neşeyle gülümsüyor gibidir,
Nasıl düzgünce gerer pençelerini,
Çenesiyle hafifçe *gülümseyendir,*
İçeri davet eder küçük balıkları!"

"Bunların doğru sözcükler olmadığından eminim," dedi zavallı Alice, konuşurken yine gözleri dolmuştu, "demek ki Mabel olmuşum, gidip o küçük kulübede yaşamak zorunda kalacağım, oynayacak hiç oyuncağım olmayacak; üstelik, ah, öğrenecek bir sürü şey olacak! Hayır, bu konuda kararı-

mı verdim: Eğer ben Mabel'sam burada kalacağım! İnsanların başlarını uzatıp da 'Haydi, yukarı gel tatlım!' demelerinin bir yararı olmayacak. Ben yalnızca başımı kaldırıp bunu söyleyene, 'Ben kimim o zaman? İlkönce bunu söyleyin, eğer o kişi olmak hoşuma giderse yukarı gelirim; yok eğer gitmezse başka biri olana dek burada kalırım!' diyeceğim – fakat, aman Tanrım!" diye haykırdı Alice birden gözyaşlarına boğularak. "Keşke birileri başını aşağı *uzatsa!* Burada yalnız kalmaktan *o kadar* sıkıldım ki!"

Bunu söyledikten sonra başını eğip ellerine baktı ve konuştuğu sırada, Tavşan'ın küçük beyaz eldivenlerinden birini giymiş olduğunu hayretle fark etti. "Bunu nasıl *yapabildim* ki?" diye düşündü. "Yeniden küçülüyor olmalıyım." Ayağa kalkarak boyunu ölçmek için masaya yöneldi ve tahmin ettiği gibi yaklaşık yarım metre olduğunu ve hızla daha da kısaldığını gördü: Biraz sonra, bunun nedeninin elinde tuttuğu yelpaze olduğunu anladı, tam zamanında yelpazeyi yere atarak, kendini daha fazla kısalıp yok olmaktan kurtardı.

"Ucuz kurtuldum!" dedi Alice; böylesine ani bir değişimden oldukça korkmuş olsa da hâlâ varlığını sürdürdüğü için mutluydu. "Şimdi sırada bahçe var!" Böyle deyip hızla küçük kapıya koştu, ancak o da ne! Küçük kapı yine kapanmıştı ve küçük altın anahtar da eskisi gibi cam masanın üzerinde duruyordu. "Her şey öncekinden de kötü," diye düşündü zavallı kız, "daha önce hiç bu kadar küçülmemiştim, hem de hiç! Bu çok kötü bir durum, evet çok kötü!"

Bunları söylerken ayağı kaydı ve hemen cup! Çenesine kadar tuzlu suyun içine battı. İlk aklına gelen, bir şekilde denize düştüğüydü, "Eğer denize düşmüşsem trenle geri dönebilirim," dedi kendi kendine. (Alice daha önce yaşamında bir kez deniz kıyısına gitmişti ve buradan çıkardığı genel sonuç, İngiltere kıyılarının neresine giderseniz gidin, denizde birkaç tane tekerlekli soyunma kabini, tahta kürekleriyle kumu kazan çocuklar, bir dizi yazlık ev ve bu evlerin arka-

sında bir tren istasyonu bulacağınızdı.) Ancak daha sonra anladı ki şu anda, boyu üç metreyken döktüğü gözyaşlarının oluşturduğu havuzun içindeydi.

"Keşke bu kadar çok ağlamasaydım," dedi Alice bir çözüm yolu bulmak için oraya buraya yüzerken. "Sanırım kendi gözyaşlarımın içinde boğularak bunun cezasını çekeceğim! Tuhaf bir şey *olacak*, bundan eminim! Zaten bugün her şey tuhaf."

Tam bu sırada, yakınlarda bir yerlerde bir şeyin suda çıkardığı sesi duydu ve bunun ne olduğunu görmek için yaklaştı: İlkönce bunun bir mors ya da suaygırı olduğunu sandı, fakat sonra o sırada ne kadar küçük olduğunu anımsadı ve çok geçmeden, bunun kendisi gibi kayıp suya düşmüş bir fare olduğunu gördü.

"Bu fareyle konuşmanın bir yararı olur mu acaba?" diye düşündü Alice. "Burada her şey o kadar olağandışı ki büyük olasılıkla bu fare de konuşabiliyordur; hem denemekten ne çıkar ki!" Bunun üzerine Alice konuşmaya başladı: "Ah Fare, bu havuzdan çıkmak için bir yol biliyor musun? Burada yüzüp durmaktan çok yoruldum, ah Fare!" (Alice, bunun bir fareyle konuşmak için doğru yol olduğunu düşünüyordu. Daha önce hiç böyle bir şey yapmamıştı, fakat ağabeyinin Latince dilbilgisi kitabında buna benzer şeyler gördüğünü anımsıyordu, "Fare – farenin – fareye – fare – ah fare!") Fare, Alice'e meraklı gözlerle baktı, sanki o küçük gözlerinden birini kırpıştırmıştı, fakat hiçbir şey demedi.

"Belki de İngilizce bilmiyordur," diye düşündü Alice. "Sanırım bu, Fatih William'la birlikte gelmiş bir Fransız faresi." (Bütün tarih bilgisine karşın Alice'in neyin ne zaman olduğuna ilişkin pek bir fikri yoktu.) Bunun üzerine yeniden konuşmaya başladı: "Où est ma chatte?"* Bu, Fransızca ders kitabının ilk cümlesiydi. Fare birden sıçrayıp sudan çıktı, korkudan her yeri titriyor gibiydi. "Ah, affedersiniz!"

* "Kedim nerede?" (ç.n.)

diye bağırdı Alice hemen, zavallı hayvanın duygularını incitmiş olabileceğinden korktu. "Kedilerden hoşlanmadığınızı tamamen unutmuşum."

"Tabii ki onlardan hoşlanmıyoruz!" diye heyecanla haykırdı Fare tiz bir sesle. "*Sen* benim yerimde olsan, kedilerden hoşlanır mıydın?"

"Hımm, sanırım hayır," dedi Alice rahatlatıcı bir ses tonuyla. "Kızmayın lütfen. Yine de size kedimiz Dinah'yı göstermek isterdim. Onu bir görseniz, kedilerden hoşlanırsınız. Çok sevimli, sakin bir hayvandır," diye konuşmasını sürdürdü Alice, tembel tembel havuzda yüzerken, bir yandan da kendi kendine konuşuyordu, "şöminenin yanında otururken patilerini yalayıp yüzünü temizler – önüne sütünü koyduğumuzda öyle sakinleşir ki – üstelik fare yakalamakta üstüne yoktur – ah, özür dilerim!" diye bağırdı Alice yine; bu sefer Fare'nin bütün tüyleri kabarmıştı, Alice onun gerçekten darıldığını tahmin etti. "Eğer istemiyorsanız, biz de bir daha onun hakkında konuşmayız."

"Biz mi, cidden!" diye bağırdı kuyruğunun ucuna kadar titreyen Fare. "Sanki bu konuda konuşmayı *ben* istedim! Bizim ailede herkes kedilerden *nefret* eder: Pis, nankör, iğrenç yaratıklar! Bir daha onların adını ağzına alma!"

"Olur, almam!" dedi Alice, bir an önce konuyu değiştirme çabasındaydı. "Siz – siz köpeklerden hoşlanır mısınız acaba?" Fare karşılık vermeyince Alice hevesle devam etti: "Bizim evin yanında, size göstermek istediğim böyle küçük bir köpek var! Parlak gözlü, küçük bir *terrier;* kahverengi ve kıvırcık tüyleri öyle uzun ki! Üstelik bir şey fırlattığınız zaman size getiriyor, oturup akşam yemeğini vermeniz için yalvarıyor ve buna benzer bir sürü şey yapıyor –yaptıklarının yarısını bile anımsamıyorum–, sahibi bir çiftçi; o kadar yararlı bir köpekmiş ki yüz pound edermiş! Çiftçi, onun bütün sıçanları öldürdüğünü söylüyor – aman Tanrım!" diye bağırdı Alice, üzüntüsü sesinden belli oluyordu. "Korkarım

onu yine küstürdüm!" Çünkü bu sözler üzerine Fare, elinden geldiğince hızlı bir biçimde Alice'ten uzaklaşmaya başlamıştı, yüzerken çıkardığı sesler havuzu inletiyordu.

Bunu gören Alice, Fare'nin arkasından sevecen bir sesle bağırdı: "Canım Farem! Lütfen geri dön, eğer hoşlanmıyorsan ne kedilerden ne de köpeklerden konuşuruz!" Bunu duyan Fare arkasını dönüp yavaşça Alice'e doğru yüzdü. Beti benzi atmıştı (öfkeden olsa gerek, diye düşündü Alice), titrek ve alçak bir sesle şöyle dedi: "Haydi kıyıya gidelim, sana hayatımı anlatayım, o zaman niye kedilerden ve köpeklerden nefret ettiğimi anlarsın."

Gitme zamanı gelmişti, çünkü havuz, içine düşen kuşlardan ve hayvanlardan dolayı iğne atılsa yere düşmez hale gelmişti: Havuzda bir Ördek, bir Dodo kuşu, bir Kırmızı Papağan, bir Kartal Yavrusu ile birlikte başka birkaç tuhaf yaratık vardı. Alice öne düştü ve bütün bu kalabalık kıyıya doğru yüzdü.

III. Bölüm

Kurul Yarışı Ve Uzun Bir Öykü

Kıyıda toplanan hayvanlar gerçekten de tuhaf görünen bir kalabalık oluşturmuştu – tüyleri çamura bulanmış kuşlar, kürkleri bedenlerine yapışmış hayvanlar, hepsi sırılsıklam, öfkeli ve huzursuzdu.

Akla ilk gelen soru, tahmin edilebileceği gibi, tekrar nasıl kuruyacaklarıydı: Bu konuda görüştüler, birkaç dakika sonra, Alice kendini hayvanlarla gayet samimi bir şekilde konuşurken bulduğunda bu durum ona oldukça doğal geldi; sanki onları kendini bildi bileli tanıyordu. Hatta bir süre sonra Alice, suratını asan Kırmızı Papağan'la hararetli bir tartışma içine girdi. Kırmızı Papağan, "Ben senden büyüğüm, bu yüzden daha çok şey biliyor olmam gerekir," dedi. Alice, onun yaşını öğrenmeden böyle bir şeyi kabul edemezdi; Kırmızı Papağan da yanıt vermeyi kesin olarak reddedince söylenecek söz kalmadı.

En sonunda, aralarındaki en otoriter hayvan gibi görünen Fare şöyle seslendi: "Hepiniz oturup beni dinleyin! Kısa sürede hepinizi *kurutacağım!*" Bunun üzerine herkes ortalarında Fare olduğu halde, geniş bir daire oluşturacak şekilde oturdu. Alice, gözlerini endişeyle Fare'nin üzerine dikti, eğer bir an önce kurulanmazsa çok kötü bir soğuk algınlığına yakalanacağından emindi.

"Öhöm!" dedi Fare ciddi bir havayla. "Hepiniz hazır mısınız? Bu benim bildiğim en kuru şey. Lütfen hepiniz sessiz olun! 'Lider arayışı içinde olan ve son zamanlarda gasp ve işgallerden oldukça bunalan İngiliz halkı, Papa'nın da davasını desteklediği Fatih William'a boyun eğdi. Mercia ve Northumbria kontları olan Edwin ile Morcar...'"

"Öf!" dedi Kırmızı Papağan ürpererek.

"Pardon?" dedi Fare kaşlarını çatarak, fakat kibarlıktan da vazgeçmeden. "Bir şey mi dediniz?"

"Hayır, demedim!" dedi Kırmızı Papağan hemen.

"Bana öyle geldi o zaman," dedi Fare. "Devam ediyorum. 'Mercia ve Northumbria kontları Edwin ile Morcar, Fatih William'ın yanında olduklarını açıkladılar; hatta Canterbury'nin Yurtsever Başpiskoposu Stigand bile bu durumu olumlu buldu..."

"*Neyi* buldu?" dedi Ördek.

"*Onu* buldu," diye tersleyerek karşılık verdi Fare, "elbette 'o'nun ne anlama geldiğini biliyorsun."

"*Ben* bir şeyi bulduğumda 'o'nun ne anlama geldiğini gayet iyi bilirim," dedi Ördek, "bu genellikle ya bir kurbağadır ya da solucandır. Sorun, Başpiskopos'un ne bulduğu."

Fare bu soruyu duymazlıktan gelip aceleyle konuşmasına devam etti: "'...kendisine tacı sunmak için William ile buluşmaya Edgar Atheling ile gitmeyi uygun buldu. William'ın ilk tepkisi ılımlı oldu. Fakat emri altındaki Normanların küstahlığı...' Şimdi nasıl oldun tatlım?" diye konuşurken Alice'e döndü.

"Her zamanki gibi ıslak," dedi Alice üzgün bir ses tonuyla, "anlattıklarınız beni hiç de kurutmuş gibi görünmüyor."

"O zaman," dedi ayağa kalkan Dodo ciddiyetle, "kısa sürede daha etkin çözümler bulunması için oturuma son verilmesini öneriyorum..."

"İngilizce konuş!" dedi Kartal Yavrusu. "Söylediğin o uzun sözcüklerin yarısının bile anlamını bilmiyorum, hem ayrıca senin de bildiğine inanmıyorum!" Sonra Kartal Yav-

rusu gülümsemesini gizlemek için başını eğdi, diğer birkaç kuş da sesleri duyulacak biçimde kıkırdadı.

"Anlatmak istediğim şey şuydu," dedi Dodo gücenik bir sesle, "bizi kurutacak en iyi yol bir Kurul Yarışı düzenlemek."

"Kurul Yarışı da *ne* demek?" dedi Alice; bunun ne olduğunu öğrenmeyi pek de istemiyor gibiydi, fakat Dodo *birisinin* konuşması gerektiğini düşünüp sustu ve hiç kimse, bir şey söyleyecekmiş gibi görünmedi.

"Şöyle söyleyeyim," dedi Dodo, "bunu açıklamanın en iyi yolu, uygulamaktır." (Bu yarışı bir kış günü tek başınıza denemeye kalkışırsanız diye, Dodo'nun bunu nasıl başardığını size anlatacağım.)

Dodo ilk olarak bir daire şeklinde yarış parkuru belirledi, ("Tam bir daire olmasının önemi yok," demişti) ve tüm yarışmacıları parkurun üzerinde oraya buraya yerleştirdi. "Bir, iki, üç, başla!" diye bir şey yoktu, yarışmacılar istedikleri zaman koşmaya başlıyor, istedikleri zaman duruyorlardı; bu yüzden yarışın ne zaman biteceğini bilmek kolay değildi. Bununla birlikte, yarışmacılar yaklaşık yarım saat koşturup iyice kuruduktan sonra, Dodo birden, "Yarış bitti!" diye bağırdı ve herkes onun etrafında toplanıp soluk soluğa, "Peki şimdi kim kazandı?" diye sordu.

Dodo'nun bu soruya yanıt verebilmesi için epey bir düşünmesi gerekti, herkes sessizlik içinde beklerken o, (tıpkı Shakespeare'i resimlerinde gördüğünüz gibi) bir parmağını alnına dayayıp uzun süre öyle durdu. Dodo en sonunda "*Herkes* kazandı, hepinizin ödüllendirilmesi gerek," dedi.

"Peki ama ödülleri kim verecek?" diye sordu herkes hep bir ağızdan.

"Kim mi? O tabii ki," dedi Dodo parmağıyla Alice'i göstererek; bunun üzerine hepsi birden Alice'in çevresine toplanıp, "İsteriz isteriz, ödüllerimizi isteriz!" diye bağrıştılar; her kafadan bir ses çıkıyordu.

Ne yapacağı konusunda Alice'in bir fikri yoktu, umutsuzluk içinde elini cebine atıp bir kutu şekerleme çıkardı (neyse ki kutunun içine tuzlu su girmemişti) ve tek tek uzattı. Herkese tam bir şekerleme düştü.

"Onun da bir ödül alması gerek, değil mi?" dedi Fare.

"Elbette," diye karşılık verdi Dodo ağırbaşlılıkla. "Cebinde başka neler var?" diye devam etti Alice'e dönerek.

"Yalnızca bir yüksük," dedi Alice üzülerek.

"Ver onu bana," dedi Dodo.

Dodo, "Bu zarif yüksüğü kabul etmenizi diliyoruz," deyip ciddi bir tavırla yüksüğü Alice'e sunarken, herkes bir kez daha kızın çevresinde toplandı; Dodo bu kısa konuşmayı bitirdiğinde de hepsi birden neşeyle alkışladı.

Alice bütün bunların çok saçma olduğunu düşündü, fakat herkes o kadar ciddi görünüyordu ki gülmeye cesaret edemedi; söyleyecek bir şeyi de olmadığından küçük bir reverans yapıp elinden geldiğince ciddi görünmeye çalışarak yüksüğü aldı.

Sırada şekerlemeleri yemek vardı. Bu biraz gürültü ve patırtıya yol açtı, büyük kuşlar şekerlemelerin tadını bile alamadıklarından şikâyet ederken, küçük kuşlar neredeyse boğuluyor, sırtlarına vurmak gerekiyordu. Fakat en sonunda bütün bunlar son buldu ve yeniden bir daire şeklinde oturup Fare'ye kendilerine bir şey daha anlatması için yalvardılar.

"Bana başınızdan geçenleri anlatacağınıza söz vermiştiniz, biliyorsunuz," dedi Alice, "ve Ke'lerle Kö'lerden neden nefret ettiğinizi anlatacaktınız," diye ekledi fısıltıyla, onu yeniden küstürmekten korkuyordu.

"Benimki uzun ve acıklı!" dedi Fare, Alice'e dönüp iç çekerek.

"Kesinlikle uzun," dedi Alice, Fare'nin kuyruğuna hayretle bakıp; "fakat niçin acıklı diyorsunuz?" Fare konuştukça bu konuda kafası daha fazla karıştı, bu yüzden onun anlattığı hikâye kafasında şöyle canlandı:

"Evde karşılaştığı
bir fareye, şöyle
dedi Öfke: 'Yürü,
mahkemeye
gideceğiz,
sana
dava
açacağım.
Haydi,
itiraz
istemiyorum.
Ben
duruşmaya
gidiyorum:
Çünkü
gerçekten
bu sabah
yapacak
bir işim
yok.'
Fare, 'Jürinin
ve yargıcın
olmadığı
böyle bir
mahkeme
nefesimizi
boşa
harcamak
olur,'
dedi
köpeğe.
Yaşlı
kurnaz
Öfke,
'Jüri de
yargıç da
ben
olacağım,'
dedi:
'Seni
yargılayıp,
ölüme
mahkûm
edeceğim.'"

"Beni dinlemiyorsun!" dedi Fare sertçe Alice'e. "Aklından neler geçiyor?"

"Özür dilerim," dedi Alice alçakgönüllü bir tavırla, "beşinci kıvrıma gelmiştiniz, sanırım?"

"Hayır, *gelmemiştim!*" diye haykırdı Fare birden sertçe ve büyük bir öfkeyle.

"Bir düğüm!" dedi her zaman bir işe yaramaya hazır olan Alice tedirginlikle çevresine bakarak. "Ah, izin verin çözmenize yardım edeyim!"

"Böyle bir şey yapmayacağım," dedi Fare ayağa kalkıp giderken. "Saçma sapan konuşarak bana hakaret ediyorsun!"

"Öyle demek istemedim!" diye savunmaya geçti zavallı Alice. "Fakat siz de çok çabuk alınıyorsunuz, farkındasınız değil mi?"

Fare, yanıt olarak yalnızca homurdandı.

"Lütfen geri dönün ve öykünüzü bitirin!" diye bağırdı Alice ardından. Diğer hayvanlar da Alice'e katılıp hep bir ağızdan "Evet, lütfen geri dönün!" diye bağırdılar. Fakat Fare yalnızca başını sabırsızlıkla sallayıp adımlarını hızlandırdı.

Fare gözden kaybolur kaybolmaz, "Bizimle kalmaması çok yazık!" diye iç çekti Kırmızı Papağan. Bu durumu fırsat bilen yaşlı bir yengeç, kızına, "Ah, tatlım! Bu olay sana hemen öfkeye *kapılmaman* için bir ders olsun!" dedi. "Kapa çeneni, anne!" diye yanıt verdi genç yengeç terslenerek. "Sen bir istiridyenin bile sabrını taşırırsın!"

"Keşke Dinahcığım burada olsaydı, ah keşke!" dedi Alice duyulacak şekilde, bunu özellikle birine hitaben söylememişti. "Onu hemen geri getirirdi!"

"Sormamda bir sakınca yoksa, Dinah da kim?" dedi Kırmızı Papağan.

Alice hevesle karşılık verdi, çünkü kedisi hakkında konuşmaya her zaman hazırdı: "Dinah bizim kedimiz. İnan-

mazsınız, fare yakalama konusunda çok beceriklidir! Ayrıca, ah, kuşları nasıl kovaladığını görmenizi isterdim! Küçük bir kuş görür görmez hemen midesine indirir!"

Bu konuşma, topluluk içinde gözle görülür bir heyecana yol açtı. Bazı kuşlar anında ortadan kayboldu. Yaşlı bir saksağan dikkatlice tüylerini kabartıp, "Gerçekten eve gitmem gerek, bu akşam havası boğazıma iyi gelmiyor!" dedi. Bir kanarya ise titrek sesle çocuklarına, "Benimle gelin yavrularım! Yatma zamanınız geldi!" diye seslendi. Kuşlar çeşitli bahanelerle birer birer oradan uzaklaştı ve Alice çok geçmeden tek başına kalakaldı.

"Keşke Dinah'dan bahsetmeseydim!" dedi kendi kendine üzgün bir sesle. "Anlaşılan burada kimse ondan hoşlanmadı, fakat bence o dünyadaki en iyi kedi! Ah, benim canım Dinahcığım! Acaba seni tekrar görebilecek miyim!" Zavallı Alice, kendisini yalnız ve üzgün hissettiğinden tekrar ağlamaya başladı. Fakat çok geçmeden uzaktan gelen ayak pıtırtıları duyunca merakla başını kaldırdı, içten içe Fare'nin fikrini değiştirip öyküsünü bitirmek üzere geri döndüğünü ümit etti.

IV. Bölüm

Tavşan İçeriye Küçük Bill'i Gönderiyor

Bu, hızlı adımlarla geri gelen Beyaz Tavşan'dı, yürürken bir şey kaybetmiş gibi endişeyle etrafına bakınıyordu; kız onun kendi kendine, "Düşes! Düşes! Ah benim sevgili patilerim! Ah kürküm, bıyıkların! Düşes beni idam ettirecek, dağ gelinciklerinin dağ gelinciği olduğuna ne kadar eminsem, bundan da o kadar eminim! Acaba onları nerede düşürmüş *olabilirim?*" diye mırıldandığını işitti. Hemen Tavşan'ın yelpazesiyle küçük beyaz eldivenlerini aradığını tahmin etti ve büyük bir iyi yüreklilikle onları aramaya koyuldu, ancak görünürde yoklardı – havuzdaki yüzüşünden sonra her şey değişmişe benziyordu, cam masa ve küçük kapının bulunduğu büyük salonun yerinde yeller esiyordu.

Çok geçmeden Tavşan, etrafta aranıp duran Alice'i fark etti, öfkeli bir ses tonuyla, "Mary Ann, burada ne *yapıyorsun?* Derhal eve koş ve bana bir çift eldivenle yelpaze getir! Çabuk ol, haydi!" diye bağırdı. Alice o kadar korktu ki Tavşan'a yaptığı yanlışlığı açıklamaya çalışmadan, hemen gösterilen yöne doğru koştu.

"Beni hizmetçisiyle karıştırdı," diyordu koşarken kendi kendine. "Kim olduğumu öğrenince ne kadar şaşıracak! Fa-

kat eldivenleriyle yelpazesini götürsem iyi olur – tabii eğer onları bulabilirsem." Bunu der demez karşısına küçük bir ev çıktı, kapıdaki pirinç tabelada "B. TAVŞAN" yazıyordu. Kapıyı çalmadan içeri girdi ve gerçek Mary Ann ile karşılaşıp eldivenlerle yelpazeyi bulamadan evden atılırım korkusuyla, hızla üst kata çıktı.

"Bir tavşanın işini yapmak," dedi Alice kendi kendine, "ne kadar tuhaf! Sanırım artık Dinah da bana işlerini yaptıracak!" Böyle diyerek olacakları düşlemeye başladı: "'Bayan Alice! Hemen buraya gelin ve yürüyüş için hazırlanın!' 'Bir dakika içinde geliyorum, dadıcığım! Ancak Dinah dönene kadar bu fare deliğinin başında bekleyip farenin dışarı çıkmadığından emin olmam gerekiyor.' Fakat Dinah insanlara böyle emirler yağdırmaya başlarsa," diye devam etti Alice, "onun evde kalmasına izin vereceklerini sanmıyorum!"

Bu sırada Alice, pencere önünde bir masanın bulunduğu, derli toplu bir odaya girdi; masanın üzerinde (tıpkı umduğu gibi) bir yelpaze ve iki üç çift küçük beyaz eldiven vardı: Yelpazeyle bir çift eldiveni aldı. Tam odadan çıkmaya hazırlanıyordu ki gözü aynanın yanında duran küçük bir şişeye takıldı. Bu sefer üzerinde "BENİ İÇ" etiketi yoktu, fakat yine de mantarı çıkarıp şişeyi dudaklarına götürdü. "Kesin ilginç *bir şey* olacak, bundan eminim," dedi kendi kendine, "ne zaman bir şey yiyip içsem öyle oluyor, bakalım bu şişe nelere yol açacak! Umarım beni yeniden büyütür, çünkü böyle küçücük bir şey olmaktan bıktım!"

Gerçekten de öyle oldu, hem de umduğundan daha kısa sürede: Henüz şişenin yarısını bile içmemişti ki başının tavana değdiğini hissetti, boynunun kırılmaması için eğilmek zorunda kaldı. Hemen şişeyi yere koyup kendi kendine, "Bu kadarı yeter – umarım daha fazla büyümem, yoksa bu halde kapıdan dışarı çıkamam – keşke o kadar fazla içmeseydim!" dedi.

Heyhat! Bunu dilemek için çok geçti! Büyüdükçe büyüdü, çok geçmeden yerde diz çökmek zorunda kaldı: Bir daki-

ka sonra oda küçük gelmeye başladı ve bir dirseğini kapıya dayayıp diğer kolunu başının etrafına dolayarak yere uzanmayı denedi. Hâlâ büyümeye devam ediyordu, son bir çare olarak bir kolunu pencereden, bir ayağını da bacadan çıkardı ve kendi kendine, "Ne olursa olsun, artık yapabileceğim bir şey kalmadı. Bana ne *olacak* acaba?" dedi.

Neyse ki küçük sihirli şişe etkisini yitirmiş, Alice'in büyümesi durmuştu: Yine de çok rahatsızdı, hiçbir şekilde odadan çıkma şansının olmadığını görmek kuşkusuz neşesini kaçırmıştı.

"İnsanın büyüyüp küçülmediği, farelerden ve tavşanlardan emir almadığı evinde olması çok daha güzel," diye düşündü zavallı Alice, "keşke o tavşan deliğine girmeseydim – ancak – ancak yine de bu çok tuhaf, yani böyle bir yaşam! Acaba bana ne oldu! Okuduğum masallarda anlatılanların hiçbir zaman gerçekleşmeyeceğini düşünürdüm, ancak şimdi bir masalın tam ortasındayım! Benim hakkımda yazılmış bir kitap olmalı, kesinlikle olmalı! Büyüdüğümde ben de bir tane yazacağım – gerçi zaten büyüğüm," dedi ve üzgün bir sesle ekledi: "En azından *burada* daha fazla büyüyecek yer yok."

"Fakat o zaman, yaşım *asla* şimdi olduğundan daha büyük olamayacak mı?" diye düşündü Alice, "bu bir bakıma hoş olurdu – hiçbir zaman yaşlı bir kadın olmamak – ancak o zaman da – sürekli ders çalışmam gerekir! Ah, *bunu* istemezdim!"

"Ah, seni aptal Alice!" diye yanıt verdi kendi kendine. "Burada nasıl ders çalışabilirsin ki? Sen buraya zar zor sığıyorsun, ders kitaplarını koyacak yer yok kesinlikle!"

Böylece Alice, bir kendisi bir başkası olup bu şekilde konuşmasını sürdürdü, ancak bir süre sonra dışarıdan gelen bir ses duyunca, susup kulak kabarttı.

"Mary Ann! Mary Ann!" diyordu ses, "derhal bana eldivenlerimi getir!" Tam bu sırada merdivenlerden ayak

pıtırtıları geldi. Alice, bunların kendisini aramaya gelen Tavşan'a ait olduğunu biliyordu. Bunun üzerine titremeye başladı, öyle ki onunla birlikte ev de zangır zangır titredi. Tavşan'dan bin kat daha büyük olduğunu, bu yüzden ondan korkması için bir neden olmadığını unutmuş gibiydi.

Derken Tavşan kapıya yaklaşıp onu açmaya çalıştı; fakat kapı içeriye doğru açıldığından ve Alice dirseğini kapıya dayamış olduğundan, Tavşan'ın bu girişimi sonuçsuz kaldı. Alice, Tavşan'ın kendi kendine, "Ben de gider, arka pencereden girerim," dediğini duydu.

"Hayır, *bunu* yapamazsın!" diye geçirdi Alice içinden. Tavşan'ın pencerenin altında çıkardığı sesleri duyuncaya dek bekledikten sonra, birden elini uzatıp boşlukta bir şeyi yakalamaya çalıştı. Eline hiçbir şey gelmedi, fakat küçük bir çığlık, bir düşme sesi ve hemen ardından bir şangırtı duydu; buradan, Tavşan'ın içine salatalık ekilmiş bir kasaya ya da buna benzer bir şeyin içine düşmüş olabileceği sonucuna vardı.

Sonra öfkeli bir ses geldi – Tavşan'ın sesiydi bu: "Pat! Pat! Neredesin?" Bunun üzerine Alice daha önce hiç duymadığı bir sesin, "Tabii ki buradayım! Elma tohumlarını ekiyorum, efendim!" diye karşılık verdiğini duydu.

"Demek elma tohumlarını ekiyorsun!" dedi Tavşan öfkeyle. "Buraya gel. Gel ve *bunun* içinden çıkmama yardım et!" (Yine cam kırıklarının sesi.)

"Söyle bana Pat, şu penceredeki şey de neyin nesi?"

"Tabii ki bir kol efendim!" (Kolu "hol" diye telaffuz ediyordu.)

"Kol olduğunu görüyorum, kaz kafalı! O ne biçim kol öyle, bütün pencereyi kaplıyor!"

"Tabii ki kaplıyor efendim, fakat o bildiğiniz kollardan değil."

"Nasıl bir kol olursa olsun, penceremde işi olamaz: Git ve uzaklaştır onu oradan!"

Bu konuşmadan sonra uzun süren bir sessizlik oldu. Ara sıra Alice'in kulağına fısıltılar geliyordu: "Tabii ki bu kol benim de hoşuma gitmedi efendim, hem de hiç gitmedi!" "Sana söylediğimi yap, korkak tavuk!" En sonunda Alice yeniden kolunu dışarı uzatıp bir şeyler yakalamaya çalıştı. Bu sefer *iki* çığlık duyuldu, üstelik kırılan cam sesi de artmıştı. "Ne kadar çok salatalık kasası varmış!" diye düşündü Alice. "Sırada ne var acaba! Ya beni çekip dışarı çıkarırlarsa? Ah keşke *yapabilseler!* Burada daha fazla kalmak istemediğimden eminim!"

Artık dışarıda çıt çıkmıyordu. Alice bir süre bekledi; en sonunda yaklaşan bir el arabasının küçük tekerlerinin çıkardığı gürültüyü işitti. Dışarıda her kafadan bir ses çıkıyordu; Alice bu konuşmalar arasında birkaç cümleyi seçebildi: "Diğer merdiven nerede? – Ama ben bir tane getirecektim. Diğerini Bill getirecekti – Bill! Onu şuraya daya oğlum! – İşte, tam şu köşeye – hayır, önce onları birbirine bağla – daha evin yarısına bile ulaşmıyorlar – ah, sanırım bu kadar yeter. Çok fazla özenmeyin – işte Bill! Şu ipin ucunu tut – çatı taşıyacak mı bunu peki? – Hey, şu sallanan levhaya dikkat – işte düşüyor! Başınızı eğin!" (büyük bir gürültü) – "Kim yaptı bunu? – Kesin Bill'in suçudur – bacadan aşağı kim inecek? – Hayır, *ben* yapamam! *Sen* in! – O zaman ben de inmem! – Bill inecek – gel Bill! Efendimiz bacadan aşağı senin ineceğini söylüyor!"

"Ah, demek Bill bacadan aşağı inecek, öyle mi?" dedi Alice kendi kendine. "Her işi de Bill'e yaptırıyorlar. Bill'in yerinde olmayı hiç istemezdim; aslına bakarsanız bu şömine oldukça dar, fakat *sanırım* birazcık tekmeleyebilirim!"

Alice, elinden geldiğince ayağını bacanın altına soktu ve hemen üzerindeki bacanın ağzında sağı solu tırmalayan küçük bir hayvanın sesini duyana dek bekledi (bunun ne tür bir hayvan olduğunu kestiremiyordu): Sonra, kendi kendine "Bu gelen Bill olmalı," derken, bacanın içine doğru sert

bir tekme savurdu ve olacakları merak ederek beklemeye koyuldu.

İlk duyduğu şey, herkesin hep bir ağızdan, "İşte Bill orada!" diye bağırmasıydı. Sonra Tavşan'ın sesi duyuldu: "Yakalayın onu, sen, çite yaslanmış olan!" Kısa bir sessizliğin ardından yine sesler birbirine karıştı. "Kafasını tutun – biraz konyak verin. Dikkat edin, boğulmasın – nasıldı dostum? Sana ne oldu böyle? Haydi anlat!"

Bunun üzerine zayıf, ince bir ses konuşmaya başladı. ("Bu Bill olmalı," diye düşündü Alice.) "Pek hatırlamıyorum – bu kadar yeter, sağ ol; şimdi daha iyiyim – fakat bekleyin biraz, konuşacak halim yok – tek bildiğim, bir şeyin beni kutudan fırlayan oyuncak gibi havaya fırlattığı!"

"Evet, aynen öyle oldu dostum!" dedi oradakiler.

"Evi yakmalıyız!" dedi Tavşan'ın sesi. Alice de bütün gücüyle bağırdı: "Eğer evi yakarsanız Dinah'yı üzerinize salarım!"

Bu sözler aşağıda derin bir sessizliğe neden oldu. Alice, "Acaba şimdi ne *yapacaklar!* Eğer birazcık akılları varsa çatıyı söküp atarlar," diye geçirdi aklından. Birkaç dakika sonra aşağıda yeniden bir hareketlenme oldu. Alice, Tavşan'ın, "Başlangıç için bir araba dolusu yetecektir," dediğini duydu.

"Bir araba dolusu *ne?*" diye düşündü Alice. Fakat çok uzun süre merak etmesine gerek kalmadı, çünkü bir dakika bile geçmeden pencereye küçük çakıl taşları yağmaya başladı, hatta bazıları Alice'in yüzüne çarpıyordu. "Buna bir son vereceğim," dedi ve "bir daha bunu yapmasanız iyi edersiniz," diye olanca gücüyle bağırdı. Bu sözler yeniden derin bir sessizliğe neden oldu.

Alice büyük bir şaşkınlıkla yere düşen çakıl taşlarının birer kurabiyeye dönüştüğünü fark etti ve aklına parlak bir fikir geldi. "Bu kurabiyelerden yersem," diye düşündü, "büyüklüğümde bir değişiklik olacağına eminim; daha fazla bü-

yüyemeyeceğime göre, bu kurabiyeler beni tekrar küçültür herhalde."

Böyle diyerek ağzına bir kurabiye attı ve hemen küçülmeye başladığını görünce çok mutlu oldu. Kapıdan geçebilecek kadar küçüldüğünde koşarak evden dışarı çıktı ve dışarıda hayvanlardan ve kuşlardan oluşan kalabalığı gördü. Zavallı küçük Kertenkele Bill kalabalığın ortasındaydı, ayakta durmasına yardımcı olan iki gine domuzu, Bill'e ellerindeki şişeden bir şey içiriyordu. Alice ortaya çıkar çıkmaz bütün hayvanlar ona doğru hücum etti. Bunun üzerine Alice var gücüyle koşmaya başladı ve çok geçmeden kendini sık ağaçlardan oluşan bir ormanın tam ortasında buldu. Artık güvendeydi.

"Yapmam gereken ilk iş," dedi Alice ormanda dolaşırken, "gerçek büyüklüğüme kavuşmak. İkinci iş ise yeniden o güzel bahçeye giden yolu bulmak. Sanırım en iyi plan bu."

Kuşkusuz bu plan kulağa harika geliyordu, açık seçik ve net bir plandı: Tek zorluk, Alice'in bu planı nasıl gerçekleştireceği hakkında en ufak bir fikrinin olmamasıydı. Tedirgin gözlerle etrafı kollayarak ağaçların arasında dolanırken, hemen başının üstünden gelen keskin bir havlama işitti ve telaşla başını kaldırdı.

Dev bir köpek yavrusu iri yuvarlak gözleriyle eğilmiş kendisine bakıyor ve patisini hafifçe uzatarak ona dokunmaya çalışıyordu. Alice, tatlı bir ses tonuyla, "Zavallı küçük şey!" diyerek bütün gücüyle ıslık çalıp onu çağırmayı denedi; fakat tam bu sırada içine bir korku düştü; köpek aç olabilirdi ve bu durumda bütün o tatlı sözlerine karşın onu bir lokmada yutabilirdi.

Ne yaptığını bilmeden yerden küçük bir dal alıp onu köpeğe doğru uzattı; bunun üzerine köpek yavrusu neşe içinde havlayarak dört ayağıyla birden yerden sıçradı ve dala uzanıp onu yakalamaya çalıştı; Alice, kendisini ezilmekten korumak için büyükçe bir devedikeninin ardına kaçtı; öbür

taraftan çıkıp tekrar görünür olunca, köpek yavrusu yeniden dala doğru yöneldi ve onu yakalamak için biraz aceleci davranınca tepetaklak yuvarlandı. Bunun bir at arabasıyla oynamak gibi bir şey olduğunu düşünen ve her an köpeğin ayağının altında ezilmeyi bekleyen Alice, yeniden devedikeninin ardına kaçtı. Ancak köpek yavrusu hâlâ dalı yakalamaya uğraşıyordu, her seferinde önce biraz ileri doğru hamle yapıyor, sonra boğuk bir şekilde havlayarak gerisingeri kaçıyordu. En sonunda da yorgun düşüp dili bir karış dışarıda ve artık yarı kapalı olan gözleriyle soluk soluğa, oldukça uzak bir yere oturdu.

Alice, bunun kaçması için iyi bir fırsat olduğunu düşündü: Böylece hızla toparlanıp nefesi kesilene dek koştu da koştu. Artık köpek yavrusunun havlamaları çok uzaklardan geliyordu.

"Yine de çok sevimli bir yavruydu!" dedi Alice dinlenmek için bir düğünçiçeğine yaslandığında. Serinlemek için çiçeğin yapraklarından birini yelpaze olarak kullanıyordu. "Eğer – eğer boyum bosum uygun olsaydı, ona ne numaralar öğretirdim! Ah! Yeniden büyümem gerektiğini az kalsın unutuyordum! Bir bakalım – bunu nasıl başarabilirim acaba? Sanırım bir şeyler yemem ya da içmem gerekiyor; fakat asıl sorun, bunun ne olduğu?"

Asıl sorun kesinlikle ne yiyip içeceğiydi. Alice çevresindeki çiçeklere, yerdeki otlara göz gezdirdi, fakat etrafta yiyip içmeye uygun bir şey göremedi. Hemen yanı başında neredeyse kendi boyunda kocaman bir mantar bitinişti. Alice mantarın altına, sağına, soluna, arkasına baktı ve sonra mantarın tepesine de bir göz atmak aklına geldi.

Ayak parmakları üzerinde yükselerek mantarın kenarından yukarıyı gözetledi. Tam bu sırada kocaman, mavi bir tırtılla göz göze geldi. Tırtıl, kollarını kavuşturmuş mantarın tepesinde oturuyor, sessizce nargilesini tüttürüyordu. Ne Alice'i ne de başka bir şeyi umursuyordu.

V. Bölüm

Bir Tırtılın Öğüdü

Tırtıl ile Alice bir süre hiç konuşmadan birbirlerine baktılar, en sonunda Tırtıl nargileyi ağzından çıkarıp uykulu bir tonda, ağır ağır konuşarak, "Kimsin *sen*?" diye sordu.

Bu, hiç de insanı cesaretlendiren bir sohbet başlangıcı değildi. Alice utana sıkıla konuştu: "Ben – ben de pek bilmiyorum efendim, yani şu anda – aslına bakarsanız bu sabah uyandığımda kim olduğumu biliyordum, ancak sanırım uyandığımdan beri birkaç kez değişikliğe uğradım."

"Bu da ne demek?" dedi Tırtıl sert bir ifadeyle bakıp. "Açıkla bakalım!"

"Korkarım açıklayamam efendim," dedi Alice, "gördüğünüz gibi ben, ben değilim."

"Benim bir şey gördüğüm filan yok," dedi Tırtıl.

"Korkarım bu durumu daha açık anlatamayacağım," dedi Alice kibarca, "çünkü olan bitenleri ben de anlamış değilim, bir gün içerisinde farklı boyutlarda olmak, insanın gerçekten kafasını karıştırıyor."

"Hiç de değil," dedi Tırtıl.

"Sizin kafanız henüz karışmamış olabilir," dedi Alice, "fakat bir gün krizalite, sonra da kelebeğe dönüşmek zorun-

da kaldığınız zaman, ki biliyorsunuz dönüşeceksiniz, kendinizi biraz tuhaf hissedeceksiniz, öyle değil mi?"

"Hiç sanmıyorum," diye karşılık verdi Tırtıl.

"O zaman, siz farklı duygulara sahipsiniz," dedi Alice, "tek bildiğim, ben olsam çok tuhaf hissederdim."

"Sen!" dedi Tırtıl küçümseyen bir edayla. "*Sen* kimsin ki?"

Bu soru, onları yeniden konuşmanın başlangıcına götürdü. Alice, Tırtıl'ın söylediklerini böyle *çok* kısa tutmasına öfkelendi. Kendini yukarı çekip ciddi bir sesle, "Sanırım önce *sen* bana kim olduğunu söylemelisin," dedi.

"Nedenmiş?" dedi Tırtıl.

İşte size kafa karıştırıcı bir soru daha. Alice bu soruya verecek mantıklı bir yanıt bulamadı. Hem zaten görünüşe göre Tırtıl bugün *hayli* ters tarafından kalkmıştı. Bu yüzden Alice arkasını dönüp yürümeye başladı.

"Geri dön!" diye seslendi Tırtıl, Alice'in arkasından. "Önemli bir şey söyleyeceğim!"

Bu kesinlikle umut vericiydi. Alice geri dönüp Tırtıl'ın yanına geldi.

"Öfkene hâkim ol," dedi Tırtıl.

"Hepsi bu mu?" dedi Alice öfkesini belli etmemeye çalışarak.

"Hayır," dedi Tırtıl.

Alice, yapacak başka bir şeyi olmadığı için biraz beklemeye karar verdi; hem olur ya, belki Tırtıl işe yarar bir şey söylerdi. Tırtıl birkaç dakika boyunca konuşmadan nargilesini üfledi; en sonunda kollarını çözdü, nargileyi tekrar ağzından çıkarıp, "Demek değiştiğini düşünüyorsun, öyle mi?" diye sordu.

"Korkarım öyle, efendim," dedi Alice. "Hiçbir şeyi eskisi gibi hatırlayamıyorum ve aynı boyda on dakika bile duramıyorum!"

"*Neleri* hatırlayamıyorsun peki?" diye sordu Tırtıl.

"Mesela, 'Küçük çalışkan arı' şiirini okumayı denediysem de yüzüme gözüme bulaştırdım!" diye karşılık verdi Alice üzgün bir sesle.

"'*Yaşlandın William Baba*'yı söyle bakalım," dedi Tırtıl.

Alice kollarını kavuşturdu ve başladı:

"Yaşlandın, William Baba," dedi genç tosun
"Saçların beyazladı;
Yine de sürekli baş aşağı durursun,
Sence bu yaşına uygun bir davranış mı?"

William Baba oğluna, "Gençliğimde,
Beynime zarar vereceğinden korkardım bunun;
Fakat şimdi kesinlikle eminim ki beyin yok bende,
Bu yüzden sürekli baş aşağı dururum."

Genç, "Dedim ya, artık yaşlandın,
Hiç olmayacak kadar da şişmanladın;
Kapıya doğru ters takla attın,
Nedir böyle yapmaktaki amacın?"

"Gençliğimde," dedi bilge, savururken gri lülelerini
"Kutusu bir şilin olan şu merhemler sayesinde
Bütün eklemlerim esnekleşti.
Satayım mı sana da bir tane?"

"Yaşlandın," dedi oğul, "yoğurttan başka bir yemek
Çiğneyemeyecek kadar güçsüzleşti ağzın
Üstelik bir kazı yedin, kemikleriyle gagasını kemirerek
Söylesene bana, bunu nasıl başardın?"

"Gençliğimde," dedi babası, "hukuk çalıştım,
ve tartıştım her konuyu karımla;
İşte budur nedeni çenemin güçlü olmasının
Ben böyleyim, kendimi bildim bileli hayatta."

"Yaşlandım," dedi genç, "açıkçası
inanmak zor, çünkü gözlerin hâlâ sapasağlam
Hiç de kolay değil burun üzerinde yılanbalığı taşıması
Nedir seni böylesine zeki yapan?"

Babası, "Üç soruna yanıt verdim, artık yeter," dedi;
"Sanma kendini önemli bir kimse,
Sanıyor musun bütün gün saçmalık dinleyeceğimi
Derhal kaybol, yoksa aşağı yollarım seni bir tekmeyle!"

"Sözleri doğru söylemedin," dedi Tırtıl.

"Korkarım pek doğru olmadı," dedi Alice utana sıkıla, "bazı sözcükleri karıştırmış olmalıyım."

"Baştan sona yanlış," dedi Tırtıl kendinden emin bir tavırla, ardından birkaç dakika sessizce durdular.

İlk konuşan yine Tırtıl oldu.

"Ne kadar büyük olmak istiyorsun?" diye sordu.

"Aslında büyüklüğe pek önem vermem," diye yanıt verdi Alice hemen; "bilirsiniz, kimse bu kadar sık değişmekten hoşlanmaz."

"Hayır, *bilmem*."

Alice hiçbir şey demedi, daha önce hiç kimseyle bu kadar ters düşmemişti, yavaş yavaş öfkeleniyordu.

"Şimdiki halinden memnun musun?" diye sordu Tırtıl.

"Doğrusunu söylemek gerekirse, *birazcık* daha büyük olmak isterdim efendim, eğer sizin için sakıncası yoksa tabii," dedi Alice, "yedi buçuk santim olmak hiç de hoş değil."

"Neresi hoş değil anlamadım?" dedi Tırtıl öfkeyle. Konuşurken arka ayakları üzerinde yükselmişti (boyu tam tamına yedi buçuk santimdi).

"Fakat ben bu kadar ufak olmaya alışkın değilim!" diyerek durumu açıkladı zavallı Alice dokunaklı bir sesle. Bu sırada içinden, "Keşke hayvanlar bu kadar alıngan olmasalar!" diye geçirdi.

"Üzülme, zamanla alışırsın," diye karşılık verdi Tırtıl ve nargilesini ağzına götürerek yeniden fokurdatmaya başladı.

Bu sefer Alice, Tırtıl'ın kendi isteğiyle konuşmaya başlamasını sabırla bekledi. Birkaç dakika geçmemişti ki Tırtıl nargilesini ağzından çıkardı, bir iki kez esneyip silkindi. Sonra mantardan aşağı inip çimlerin arasında sürünerek uzaklaşırken, belli belirsiz bir biçimde, "Bir tarafı seni uzatır, diğer tarafı kısaltır," dedi.

"*Neyin* bir tarafı? *Neyin* diğer tarafı?" diye düşündü Alice.

"Mantarın," dedi Tırtıl, Alice bunları sesli söylemiş gibi ve hemen ardından gözden kayboldu.

Alice bir dakika kadar düşünceli gözlerle mantarı süzdü; acaba Tırtıl hangi iki kenarı kastetmişti? Mantar mükemmel biçimde yuvarlak olduğu için bu soruya yanıt vermek zordu. Fakat en sonunda dayanamadı ve mantarı kucaklayıp her iki kenarından birer parça kopardı.

"Şimdi, hangisi hangisi?" dedi kendi kendine. Neler olacağını görmek için sağ elindeki parçanın ucundan azıcık ısırdı. Isırmasıyla birlikte çenesinin altına sertçe bir şey çarptı: çenesine çarpan şey, ayağıydı!

Alice, bu ani değişiklikten ürktü; kaybedecek bir dakika bile yoktu çünkü hızla küçülüyordu; bunun üzerine ağzına hemen diğer lokmayı attı. Çenesi ayağına o kadar yapışmıştı ki, Alice ağzını açamaz duruma gelmişti; fakat en sonunda ağzını açmayı başarıp sol elindeki lokmayı yuttu.

***

"En sonunda başımı kurtardım!" dedi Alice sevinçle, ancak omuzlarını hiçbir yerde göremeyince bu sevinci yerini paniğe bıraktı: Başını eğip aşağı baktığında tek gördüğü şey, epey aşağıda kalan engin yeşil yaprak denizinin arasından bir bitkinin sapı gibi yükselen upuzun bir boyundu.

"Bu yeşil şeyler de *ne* acaba?" dedi Alice. "Ayrıca omuzlarım nereye *kayboldu*? Hem, ah, zavallı ellerim, nasıl olur

da sizleri göremem?" Alice konuşurken bir yandan da ellerini oynatıyor, fakat uzaktaki yeşil yaprakların hafifçe kımıldamasından başka bir şey olmuyordu.

Ellerini tekrar başına götüremeyeceğini anladığında bu sefer başını ellerine götürmeyi denedi. Bunu yaparken boynunun tıpkı bir yılan gibi her yana kolaylıkla kıvrılabildiğini görünce çok sevindi. Boynunu aşağı doğru zarif bir zikzak oluşturacak şekilde eğmeyi başardı ve içine dalmak üzere olduğu bu yeşil yaprak denizinin, aslında eskiden aralarında dolaştığı ağaçların dallarından başka bir şey olmadığını gördü. Bu sırada duyduğu oldukça tiz bir ıslık, heyecanla geri çekilmesine neden oldu; iri bir güvercin yanına yaklaşmış, kanatlarıyla pat küt yüzüne vuruyordu.

"Yılan!" diye çığlığı koyuverdi Güvercin.

"Ben yılan *değilim!*" dedi Alice öfke dolu bir sesle. "Bırak beni!"

"Yılansın işte, yılansın diyorum!" diye tekrarladı Güvercin, bu sefer daha sakin bir şekilde söylemişti bunu. "Her yolu denedim, ancak öyle görünüyor ki yılanlara hiçbir şey bana mısın demiyor!" diye ekledi hıçkırırcasına.

"Neden bahsettiğin konusunda en ufak bir fikrim yok," dedi Alice.

"Ağaç köklerini, nehir kıyılarını, hatta çitleri bile denedim," diye devam etti Güvercin, Alice'e aldırmadan; "fakat ah o yılanlar! Ne iğrenç yaratıklar!"

Alice iyice şaşkına dönmüştü, fakat Güvercin sözünü bitirmeden bir şey söylemesinin olanaksız olduğunu anladı.

"Zaten yumurtlamak başlı başına bir dert," dedi Güvercin; "bir de gece gündüz yılanları gözetlemek zorunda kalıyorum! Şu halime bir bak, üç haftadır gözümü kırpmadım!"

Yavaş yavaş güvercinin ne demek istediğini anlayan Alice, "Sizin adınıza çok üzüldüm," dedi.

"Ormandaki en yüksek ağacın üzerine yuva kurdum," diye devam etti Güvercin, bu kez sesini iyice yükseltmişti,

"artık sizlerden kurtulduğumu düşünüyordum ki, bu sefer gökyüzünde bitiverdiniz! Ah sizi yılanlar!"

"Fakat ben yılan *değilim* ki, söylüyorum anlamıyorsun!" dedi Alice. "Ben – ben bir..."

"İyi! *Nesin* o zaman?" diye sordu Güvercin. "Laf salatası yapma bana!"

"Ben – ben küçük bir kızım," dedi Alice biraz kuşkuyla; aklına gün boyu geçirdiği bir sürü değişiklik gelmişti çünkü.

"Güzel bir yalan!" dedi Güvercin son derece küçümseyen bir ifadeyle. "Bugüne dek birçok küçük kız gördüm, fakat *hiçbirinin* seninki gibi böyle uzun bir boynu yoktu! Hayır, olamaz! Sen bir yılansın; bu su götürmez bir gerçek. Tanrı bilir az sonra bana ömründe hiç yumurta yemediğini de söylersin!"

"Tabii ki yumurta yedim," dedi Alice, ne de olsa dürüst bir çocuktu; "biliyorsun, küçük kızlar da en az yılanlar kadar çok yumurta yer."

"Sana inanmıyorum," dedi Güvercin, "fakat eğer yiyorlarsa bile, bu demektir ki onlar da bir çeşit yılandır. Tek söyleyeceğim bu."

Bu Alice için yeni bir bakış açısıydı, bu yüzden biriki dakika bunu düşündü. Güvercin de bu sessizliği fırsat bilerek lafını tamamladı: "Yumurta arıyordun, *bundan* eminim; şu durumda küçük bir kız ya da yılan olman benim için hiç fark etmez."

"*Benim* için fark eder ama," dedi Alice hemen, "sandığınız gibi buraya yumurta aramaya filan gelmedim, hem öyle olsa bile *senin* yumurtanı istemezdim; çiğ yumurta sevmem."

"O zaman çek git buradan!" dedi Güvercin hoşnutsuzlukla ve yeniden yuvasına yerleşti. Alice, elinden geldiğince ağaçların arasına çömelmeye çalıştı, çünkü boynu gittikçe dallara dolanıyordu ve ara sıra boynunu kurtarmak için durması gerekiyordu. Bir süre sonra, aklına o sırada hâlâ elinde tuttuğu mantar lokmaları geldi ve defalarca uzayıp

kısalarak normal boyuna ulaşana dek, büyük bir dikkatle bir o parçadan bir bu parçadan ısırdı.

Kendi boyunda olmayalı uzun zaman olduğundan, bu durum Alice'e önce tuhaf geldi; fakat birkaç dakikada buna alıştı ve yine her zamanki gibi kendi kendine konuşmaya başladı. "Planımın yarısı gerçekleşmiş oldu işte! Bütün bu olanlar ne kadar da şaşırtıcı! Bir dakika sonra başıma neler geleceğini kesinlikle bilmiyorum! Ama olsun, yine de kendi boyuma döndüm; sırada, yeniden o güzel bahçeye gitmek var – bunu nasıl *başaracağım*, merak ediyorum doğrusu!" Bunları söylerken açıklık bir alana geldi. Burada, karşısına yaklaşık bir metre yüksekliğinde bir ev çıktı. "Bu evde kim yaşıyorsa yaşasın," diye düşündü Alice, "*bu* boyla karşılarına çıkmam hiç de hoş olmaz: Korkudan ödleri patlar!" Bunun üzerine sağ elindeki mantar parçasından ufacık bir ısırık aldı ve boyu yirmi santime ininceye dek eve yaklaşmadı.

VI. Bölüm

Domuz ve Biber

Alice, birkaç dakika boyunca evi süzdü. Tam ne yapması gerektiğini düşünüyordu ki birdenbire üniformalı bir uşağın ormandan koşarak çıktığını gördü (bu gelenin bir uşak olduğunu, üzerindeki üniformasından anlamıştı; eğer yalnızca yüzüne bakarak karar verseydi, ona bir balık derdi). Uşak, gürültülü bir şekilde parmak eklemleriyle kapıya vurmaya başladı. Kapıyı yuvarlak bir yüzü ve tıpkı kurbağayı andıran iri gözleri olan, bir başka üniformalı uşak açtı. Alice, her iki uşağın da kıvırcık saçlarını pudraladıklarını fark etti. Bütün bunların ne anlama geldiğini merak eden Alice, uşakların ne konuştuklarını dinlemek için yavaşça ormandan biraz çıktı.

Balık Uşak, kolunun altından neredeyse kendisi kadar büyük olan bir mektup çıkarıp ciddi bir sesle, "Bu mektup Düşes'e. Kraliçe'nin kriket maçına daveti," diyerek mektubu diğer uşağa teslim etti. Kurbağa Uşak da aynı ciddi sesle, yalnız sözcüklerin yerini biraz değiştirerek, bu sözleri tekrar etti: "Bu mektup Kraliçe'den. Kriket maçı için Düşes'e bir davet."

Bu konuşmadan sonra uşaklar başlarını eğerek birbirlerini selamladı ve bukleleri birbirine karıştı.

Alice bu duruma çok güldü, öyle ki kendisini duyarlar

korkusuyla çareyi ormana kaçmakta buldu. Yeniden dışarı açıklığa göz attığında Balık-Uşak gitmiş, diğeri ise kapının önüne oturmuş aval aval gökyüzüne bakıyordu.

Alice çekinerek kapının yanına gelip onu tıklattı.

"Kapıyı çalmanın bir yararı olmaz," dedi Uşak, "bunun iki nedeni var. Birincisi, ben de seninle birlikte kapının ön tarafındayım; ikincisi, içeride o kadar çok gürültü çıkarıyorlar ki seni duyacaklarını pek sanmam." *Gerçekten* de içeriden kulakları sağır eden bir gürültü geliyordu – durmak bilmeyen bir uğultu, hapşırmalar, arada sırada tabak çanaklar tuzla buz oluyormuş gibi çıkan şangırtılar, hepsi birbirine karışıyordu.

"O zaman, lütfen söyler misiniz, içeri nasıl girebilirim?" diye sordu Alice.

"Kapı aramızda olsaydı," diye sözlerine devam etti Uşak, Alice'i duymazdan gelerek, "kapıyı çalmak işe yarayabilirdi. Örneğin, eğer sen *içeride* olsaydın kapıyı tıklatırdın, ben de seni dışarı çıkarırdım, anlıyorsun değil mi?" Uşak, konuşurken gözünü gökyüzünden ayırmıyordu, Alice onun bu davranışını kesinlikle kaba buldu. "Belki de kendine mani olamıyordur," diye düşündü; "gözleri neredeyse *tam* kafasının üstünde. Fakat her ne olursa olsun, ona sorulan soruları yanıtlamalı – İçeri nasıl gireceğim?" diye yineledi sorusunu yüksek sesle.

"Yarına dek burada oturacağım," dedi Uşak.

Tam bu sırada evin kapısı açıldı ve genişçe bir tabak doğru uşağın kafasına doğru uçtu; Uşak'ın burnunu sıyırıp geçti ve karşıdaki ağaçlardan birine çarparak paramparça oldu.

"Belki öbür gün de otururum," diye aynı tonda konuşmasını sürdürdü Uşak, hiçbir şey olmamış gibi.

"İçeri nasıl gireceğim?" diye sordu Alice bu sefer bağırarak.

"Hiç içeri *girecek* misin ki?" dedi Uşak. "Biliyorsun, her şeyden önce bu soruyu yanıtlamalısın."

Kuşkusuz haklıydı ama bunun söylenmesi Alice'in hoşuna gitmedi. "Bu yaratıklarla tartışmak gerçekten korkunç bir şey," diye mırıldandı kendi kendine. "Bunların arasında insan aklını yitirir!"

Uşak, az önce söylediği sözü evire çevire tekrarlamak için iyi bir fırsat yakaladığını anlamıştı. "Burada gece gündüz, aylarca oturacağım."

"İyi de *ben* ne yapacağım?"

"Ne istersen," dedi Uşak ve ıslık çalmaya başladı.

"Of, bununla konuşmanın bir yararı yok," dedi Alice umutsuzca, "ahmağın önde gideni!" Böyle söyledikten sonra, kapıyı açıp içeri girdi.

Kapı genişçe bir mutfağa açılıyordu. Mutfak tamamen duman altıydı, Düşes, mutfağın ortasındaki üç ayaklı iskemleye oturmuş kucağındaki bebeği oyalıyor, aşçı ise ocağa eğilmiş, görünüşe göre içinde çorba olan bir kazanı karıştırıyordu.

"Bu çorbanın biberi kesinlikle fazla kaçmış!" dedi Alice kendi kendine. Aslına bakarsanız, hapşırmaktan pek bir şey diyememişti.

Gerçekten de havada çok fazla biber vardı. Düşes bile ara sıra hapşırmaktan kendini alamıyordu. Hele bebek! Zavallıcık hapşırık nöbetlerine tutuluyor, sürekli ağlıyordu. Mutfakta hapşırmadan duran iki kişi vardı: Biri aşçı, diğeri ise yere sere serpe serilmiş, ağzı kulaklarına varan tombul bir kediydi.

"Acaba bana söyleyebilir misiniz, kediniz niçin böyle sırıtıyor?" diye sordu Alice Düşes'e, biraz çekinerek. İlk konuşan olmakla iyi edip etmediğinden pek emin değildi.

"O bir Cheshire kedisidir," dedi Düşes, "işte bu yüzden sürekli sırıtıp durur. Domuz!"

Düşes son sözcüğü öylesine sert bir biçimde söylemişti ki Alice yerinden sıçradı. Fakat daha sonra Düşes'in bunu kendisine değil de, kucağındaki bebeğe söylediğini anladı. Bunun üzerine tekrar konuşacak cesareti buldu:

"Cheshire kedilerinin sürekli sırıttıklarını bilmiyordum; aslında kedilerin *sırıtabildiklerini* bilmiyordum."

"Hepsi sırıtabilir," dedi Düşes, "ve genelde sırıtırlar da."

"Hiç sırıtan bir kedi bilmiyorum," dedi Alice kibarca. Düşes'le sohbet etmeye başladığı için mutluydu.

"Pek fazla şey bilmiyorsun demek," dedi Düşes, "işte gerçek bu."

Alice, Düşes'in ses tonunu beğenmemişti, konuyu değiştirmenin daha iyi olacağını düşündü. Tam yeni bir konu açmak üzereydi ki aşçı çorba kazanını ateşten indirdi ve elinin uzanabildiği her şeyi Düşes'le bebeğe fırlatmaya başladı – ilk olarak ızgara havaya uçtu, sonra çanak çömlek yağmuru başladı. Düşes, kendisine çarpan tabaklara aldırmıyordu bile, bebek ise o kadar çok gürültü çıkarıyordu ki tabakların canını yakıp yakmadığını söylemek oldukça zordu.

"Ah, ne yaptığınıza dikkat eder misiniz *lütfen!*" diye haykırdı Alice. Dehşet ve korku içinde hoplayıp zıpladı. Sonra, "Ah, gitti *güzelim* burnu!" dedi, çünkü koskocaman bir tava az kalsın bebeğin burnunu kıracaktı.

"Eğer herkes kendi işine baksaydı, Dünya şimdi olduğundan daha hızlı dönerdi," diye hırladı Düşes.

"Bu da iyi bir şey *olmazdı,*" dedi Alice, bilgisini sergileyebileceği bir fırsatın eline geçmesi hoşuna gitmişti. "Gece ve gündüz ne olacak hem? Biliyorsunuz, Dünya kendi ekseni etrafında bir dönüşünü yirmi dört saatte tamamlar..."

"Bak esnek dedin de aklıma geldi," dedi Düşes, "senin şu ikide bir sağa sola dönen esnek boynunu vurdurtacağım!"

Alice, bu mesajı alıp almadığını görmek için gözlerini korkuyla aşçıya çevirdi; fakat o hâlâ çorbayı karıştırmakla meşguldü ve konuşulanları duymuş gibi görünmüyordu. Bunun üzerine Alice konuşmasını sürdürdü: "Yirmi dört saatti *galiba;* yoksa on iki miydi? Ben..."

"Of, *benim* canımı sıkma!" dedi Düşes. "Rakamlarla uğraşmayı hiç sevmem!" Bunu dedikten sonra bebeği oyala-

maya devam etti. Bunu yaparken bir yandan da ninni gibi bir şeyler mırıldanıyor, her dörtlüğün sonunda bebeği sertçe sarsıyordu:

"Konuş çocuğunla kaba saba,
Aksırdıkça patakla,
Sadece sinir etmek için yapıyor,
Çünkü *buna kızdığını biliyor."*

KORO

(koroya aşçı ve bebek de katıldı):
"Lay! Lay! Lom!"

Düşes ninninin ikinci dörtlüğünü söylerken bebeği öyle bir fırlattı ki Alice zavallıcığın ulumasından ninniyi zar zor duyabildi:

"Konuşurum çocuğumla kaba saba,
Pataklarım o aksırdıkça;
Bilirim, sever biberi
Canı istediğinde tabii ki."

KORO

"Lay! Lay! Lom!"

"Al şunu! Biraz da sen ilgilen!" dedi Düşes, bebeği Alice'e uzatarak. "Benim gidip Kraliçe ile yapacağım kriket maçı için hazırlanmam gerek." Düşes bunu dedikten sonra aceleyle mutfaktan çıktı. Kapıdan çıkarken aşçı ona bir kızartma tavası fırlattıysa da ıskaladı.

Alice bebeği güçbela yakaladı. Bebeğin tuhaf bir şekli vardı, kollarıyla bacakları dört bir yana açılmıştı. "Tıpkı

denizyıldızı gibi," diye düşündü Alice. Onu yakaladığında zavallıcık bir lokomotif gibi homurdanıyor, vücudunu iki büklüm edip tekrar geriyordu. Bu yüzden onu doğru düzgün tutabilmek, Alice'in birkaç dakikasını aldı.

Bebeği zapt etmenin uygun bir yolunu bulunca (önce onu eğip bükerek bir düğüm haline getirdi, sonra da kendi kendisini çözmesin diye sağ kulağıyla sol ayağını sıkı sıkı tuttu), Alice bebeği açık havaya çıkardı. "Bu çocuğu benimle beraber götürmezsem, bir iki güne kalmaz canını çıkarırlar," diye düşündü, "bebeği burada terk edip gitmek cinayet olmaz mı?" Alice, bu son sözlerini yüksek sesle söyledi ve bebek de karşılık olarak homurdandı (bu arada hapşırığı da geçmişti). "Öyle homurdanıp durma," dedi Alice, "kendini homurdanarak ifade etmek hiç de güzel bir davranış değil."

Bunun üzerine bebek yine homurdandı ve Alice sorunun ne olduğunu anlamak için endişeyle onun suratına baktı. Kuşkusuz, bebeğin burnu yukarıya doğru biraz fazla kıvrılmıştı, insan burnundan çok hayvan burnuna benziyordu. Gözleri de bir bebeğe göre oldukça ufaktı: Alice bu yaratığın görünümünden hiç hoşlanmadı. "Belki de ağlamaktan böyle olmuştur," diye düşündü ve gözyaşı görür müyüm acaba, diye yeniden bebeğin gözlerinin içine baktı.

Hayır, gözyaşı filan yoktu. "Eğer bir domuza dönüşeceksen tatlım," dedi Alice ciddi ciddi, "artık seninle bir işim kalmadı demektir. Bunu böyle bil!" Bunun üzerine zavallı bebek tekrar hıçkırdı (belki de homurdandı, hangisini yaptığını söylemek gerçekten çok güçtü) ve bir süre sessizce beklediler.

Tam Alice, "Eve gidince bu yaratıkla ne yapacağım," diye düşünmeye başlamıştı ki bebek gürültülü biçimde homurdanınca Alice telaşla onun yüzüne baktı. Artık kuşkuya yer *yoktu;* bu yaratık kesinlikle domuzdu ve Alice artık onu taşımasının çok saçma olacağını düşündü.

Bunun üzerine kucağındaki küçük yaratığı yere bıraktı ve onun sessizce ormana doğru koşturduğunu görünce içi rahatladı. "Eğer büyüseydi, çok çirkin bir çocuk olurdu; fakat yine de güzel bir domuzdu bence," dedi Alice kendi kendine. Aklından domuz olmaya en uygun arkadaşlarını geçirdi; bir yandan da kendi kendine konuşuyordu: "Keşke birileri onları domuzlaştırmanın yolunu bilseydi..." Alice böyle konuşurken, birkaç metre uzağındaki ağacın tepesinde oturan Cheshire kedisini görünce irkildi.

Kedi, Alice'i görünce yalnızca sırıttı. "İyi huylu bir kedi bu," diye düşündü Alice; yine de *çok* uzun pençeleri ve bir-çok dişi vardı, bu yüzden Alice ona saygıyla yaklaşmanın doğru olacağını düşündü.

"Cheshire pisisi," diye başladı söze çekingenlikle, çünkü kedinin kendisine verilmiş bu ismi beğenip beğenmeyeceğinden emin değildi; fakat kedi daha da fazla sırıtmaktan başka bir tepki vermedi. "İyi gidiyorum, buraya kadar hoşuna gitti," dedi Alice içinden ve konuşmaya devam etti: "Lütfen bana hangi yolu izlemem gerektiğini söyler misiniz?"

"Bu, nereye gitmek istediğine göre değişir," dedi Kedi.

"Aslında nereye gittiğim pek umurumda değil..." dedi Alice.

"O zaman hangi yolu izlersen izle, fark etmez," dedi Kedi.

"...*bir yere* varayım yeter," diye tamamladı Alice sözünü.

"Ah, bundan kuşkun olmasın, kesinlikle bir yere varırsın, tabii eğer yeteri kadar yürürsen."

Kedi, sözlerinde yerden göğe kadar haklıydı, bu yüzden Alice bir başka soru sormayı denedi. "Buralarda ne tür insanlar yaşar?"

"*Şu* tarafta," dedi Kedi sağ patisini sallayarak, "bir Şapkacı yaşar, *şu* tarafta ise," diğer patisini salladı, "Mart Tavşanı yaşar. Hangisini istersen onu ziyaret edebilirsin, sonuçta ikisi de deli."

"Ama ben delilerin arasına karışmak istemiyorum," dedi Alice.

"Başka çaren yok," dedi Kedi, "buradaki herkes delidir. Ben deliyim. Sen delisin."

"Benim deli olduğumu nerden biliyorsun?" diye sordu Alice.

"Deli olmalısın," dedi Kedi, "yoksa buraya gelmezdin."

Alice, orada bulunmasının deli olduğu anlamına geldiğini sanmıyordu, yine de devam etti: "Peki kendinin deli olduğunu nereden biliyorsun?"

"Şöyle açıklayayım," dedi Kedi, "bir köpek deli değildir. Sence de öyle değil mi?"

"Olabilir," dedi Alice.

"O zaman," diye sürdürdü konuşmasını Kedi, "bir köpek kızgınken hırlar, mutluyken kuyruğunu sallar. *Ben* ise mutluyken hırlarım, kızgınken kuyruğumu sallarım. Demek ki ben deliyim."

"*Ben* ona hırlama demem, mırlama derim," dedi Alice.

"Sen istediğini de," dedi Kedi, "bugün Kraliçe'yle kriket oynayacak mısın?"

"Çok isterdim," dedi Alice, "fakat henüz davet edilmedim."

"Beni orada göreceksin," dedi Kedi ve yok oldu.

Alice tuhaf şeyler görmeye o kadar alışmıştı ki kedinin kaybolmasına şaşırmadı. Onun kaybolduğu yere bakarken Kedi yine aniden ortaya çıkıverdi.

"Bu arada az kalsın sormayı unutuyordum," dedi Kedi, "bebeğe ne oldu?"

"Domuz oldu," diye usulca yanıtladı Alice. Sanki Kedi normal bir şekilde geri dönmüş gibi konuşuyordu.

"Biliyordum," dedi Kedi ve yeniden yok oldu.

Alice bir süre, belki yine gelir diye beklediyse de Kedi dönmedi. Alice birkaç dakika bekledikten sonra, Mart Tavşanı'nın yaşadığı söylenilen yere doğru yürümeye başladı.

"Bugüne kadar birçok şapkacı gördüm," diyordu kendi kendine, "bir Mart Tavşanı görmek daha heyecanlı olabilir, hem mayıstayız, belki delirmemiştir – en azından mart ayında olduğu kadar deli değildir." Alice böyle kendi kendine konuşurken, başını havaya kaldırdı ve kedinin yine yukarıda, bir dalın üstünde oturduğunu gördü.

"Sen domuz mu dedin, topuz mu?" diye sordu Kedi.

"Domuz dedim," diye karşılık verdi Alice, "hem böyle aniden bir yok olup bir ortaya çıkma lütfen, insan serseme dönüyor!"

"Tamam," dedi Kedi ve bu kez ağır ağır yok oldu; ilk önce kuyruğu gözden kayboldu, en sonunda da sırıtan yüzü. Sırıtışı, bütün vücudu kaybolduktan sonra bir süre daha ağaçta kalmıştı.

"Eh! Kedileri gördüğümde genellikle yüzlerinde bir sırıtış olmaz," diye düşündü Alice, "fakat kedisi olmayan bir sırıtış! Bu hayatımda gördüğüm en tuhaf şey!"

Kızın Mart Tavşanı'nın evine ulaşması fazla uzun sürmedi. Alice bunun doğru ev olduğunu düşündü, çünkü evin bacaları tıpkı birer tavşan kulağına benziyordu ve çatı tüylerle kaplıydı. O kadar büyük bir evdi ki Alice sol elindeki mantardan ısırıp altmış santim kadar uzamadan evin yanına yaklaşmaya cesaret edemedi. Ürkek ürkek eve doğru yaklaşırken, kendi kendine söyleniyordu: "Ya tam deli zamanındaysa! Acaba Şapkacı'ya mı gitseydim!"

VII. Bölüm

Çılgın Bir Çay Partisi

Evin önündeki ağacın altına bir masa yerleştirilmişti ve Şapkacı ile Mart Tavşanı burada çaylarını yudumluyordu; aralarında ise derin bir uykuya dalmış olan Fındıkfaresi vardı. Onu bir yastık gibi kullanan Şapkacı'yla Mart Tavşanı dirseklerini zavallı hayvanın üzerine koymuş sohbet ediyorlardı. "Fındıkfaresi çok rahatsız olsa gerek," diye düşündü Alice, "ama uyuduğu için bir şey hissetmiyor herhalde."

Masa geniş olmasına genişti, fakat üçü birden bir köşesine sıkışmıştı. Uzaktan Alice'in geldiğini görünce hep bir ağızdan "Yer yok! Yer yok!" diye bağrıştılar. Alice, "Nasıl yok? *Bir sürü* yer var!" dedi kızgınlıkla ve masanın diğer ucundaki büyük bir koltuğa oturdu.

"Biraz şarap almaz mıydınız?" diye sordu Mart Tavşanı, Alice'i rahatlatmak istercesine.

Alice masaya şöyle bir göz gezdirdi, fakat masada çaydan başka bir şey yoktu. "Şarap filan göremiyorum!" dedi en sonunda.

"Yok ki zaten," dedi Mart Tavşanı.

"Olmayan bir şeyi ikram etmeniz hiç kibar bir davranış değil," dedi Alice öfkeyle.

"Davet edilmeden masaya oturmanız hiç kibar bir davranış değil," dedi Mart Tavşanı.

"Bunun *sizin* masanız olduğunu bilmiyordum," dedi Alice, "üç kişiden daha fazlası için hazırlandığı belli."

"Saçın uzamış, kesmek lazım," dedi Şapkacı. Uzun bir süredir meraklı gözlerle Alice'i süzüyordu; bu onun ettiği ilk laftı.

"Başkaları hakkında yorum yapmamayı öğrenmen lazım," dedi Alice biraz sertçe, "bu çok kaba bir davranış."

Bunu duyan Şapkacı'nın gözleri fal taşı gibi açıldı, fakat tek *söylediği,* "Kuzgun niçin yazı masasına benzer?" oldu.

"İşte eğlence başlıyor!" diye düşündü Alice. "Bilmecelere başlamalarına sevindim – sanırım bunun cevabını tahmin edebilirim," diye ekledi yüksek sesle.

"Buna yanıt verebileceğini mi düşünüyorsun?" dedi Mart Tavşanı.

"Tam üstüne bastın," dedi Alice.

"O zaman ne demek istediğini söyle," diye devam etti Mart Tavşanı.

"Söylüyorum zaten," dedi Alice hemen, "en azından – en azından söylemeye çalıştığım şeyi söylüyorum – ikisi de aynı değil mi zaten?"

"Hiç de değil!" dedi Şapkacı. "O zaman şunlar da aynı anlama gelirdi: 'Yediğimi görüyorum' demek, 'gördüğümü yiyorum' demekle aynı şey!"

"Ya da şöyle diyebilirsin," diye ekledi Mart Tavşanı: "'Sahip olduğum her şeyi severim' ile 'sevdiğim her şeye sahibim.'"

"Şöyle de diyebilirsin," diye devam etti Fındıkfaresi, "'uyuduğum zaman nefes alırım' demek, 'nefes aldığım zaman uyurum' demekle aynı şey." Fındıkfaresi, uykusunda konuşuyordu sanki.

"İşte senin dediğin *buna* benziyor," dedi Şapkacı ve konuşma sona erdi. Bir an masaya sessizlik çöktü. Bu sırada

Alice, kuzgun ve yazı masasıyla ilgili tüm bildiklerini anımsamaya çalışıyordu, gerçi pek fazla bildiği bir şey yoktu.

Sessizliği bozan Şapkacı oldu. "Bugün ayın kaçı?" diye sordu Alice'e dönerek. Sonra cebinden saatini çıkardı, ona endişeyle baktı ve birkaç kez sallayıp kulağına götürdü.

Alice bir süre düşündü ve en sonunda "Dördü," dedi.

"İki gün geri!" dedi Şapkacı iç çekerek. "Tereyağının işe yaramayacağını sana söylemiştim," diye de ekledi ve öfkeyle Mart Tavşanı'na baktı.

"Fakat *en kaliteli* tereyağıydı," diye karşılık verdi Mart Tavşanı usulca.

"Olabilir, demek ki içine kırıntı kaçmış," dedi Şapkacı daha da hırçınlaşarak, "yağı ekmek bıçağıyla sürmemen gerekirdi."

Mart Tavşanı saati eline alıp hüzünle baktı; sonra saati çay bardağının içine batırıp tekrar baktı, fakat ilk söylediğinden daha iyi bir şey bulamadığından, "Gerçekten *en kaliteli* tereyağıydı," dedi.

Alice, tavşanın omzunun üzerinden merakla saate bakıyordu. "Ne garip bir saat! Ayın hangi gününde olduğumuzu gösteriyor, fakat saati göstermiyor," dedi.

"Neden göstersin ki?" diye mırıldandı Şapkacı. "*Senin* saatin hangi yılda olduğumuzu gösteriyor mu?"

"Tabii ki hayır," diye yanıtladı Alice hemen, "fakat bunun nedeni çok uzun süre aynı yılı göstermesi."

"İşte benimki de o yüzden göstermiyor," dedi Şapkacı.

Alice'in kafası çok karışmıştı. Şapkacı'nın sözleri ona anlamsız gelmişti, fakat aynı lisanı konuşuyorlardı! "Sizi pek anlayamadım," dedi olabildiğince kibar bir biçimde.

"Fındıkfaresi yine uykuya daldı," dedi Şapkacı ve bir bardak sıcak çayı Fındıkfaresi'nin burnuna döktü.

Fındıkfaresi başını sabırsızlıkla sağa sola salladı ve gözlerini açmadan, "Tabii, tabii; lafı tam ağzımdan aldın," dedi.

Şapkacı tekrar Alice'e dönerek, "Bilmecenin yanıtını bulabildin mi?" diye sordu.

"Hayır, bulmaktan vazgeçtim. Yanıtı nedir?" dedi Alice.

"En ufak bir fikrim yok," dedi Şapkacı.

"Benim de," diye araya girdi Mart Tavşanı.

Alice bıkkınlıkla iç çekti. "Sanırım zamanınızı yanıtı olmayan bilmeceler sormak yerine daha yararlı işler yaparak harcamalısınız," dedi.

"Eğer sen de Zaman'ı benim kadar iyi bilseydin," dedi Şapkacı, "onu boşa harcamak gibi laflar etmezdin. Zamanı asıl boşa harcayan *o*."

"Ne demek istediğinizi anlayamadım," diye karşılık verdi Alice.

"Tabii ki anlamazsın!" dedi Şapkacı başını karşısındakini küçümsercesine sallayarak. "Bahse girerim sen Zaman'la konuşmamışsındır bile!"

"Belki konuşmadım," diye ihtiyatla karşılık verdi Alice, "ancak müzik derslerimde Zaman'a karşı yarıştım."

"Ah! İşte bu her şeyi açıklıyor," dedi Şapkacı. "O yarışmalara hiç gelemez. Şimdi, eğer Zaman'la iyi ilişkiler kurarsan, o da saati istediğin gibi gösterir. Örneğin, diyelim saat sabah dokuz, tam ders zilinin çaldığı zaman; ipucunu Zaman'ın kulağına fısıldarsan, göz açıp kapayıncaya kadar saat bir buçuk olur! Yani yemek zamanı!"

("Keşke öyle olsaydı," diye kendi kendine mırıldandı Mart Tavşanı.)

"Elbette bu harika olurdu," dedi Alice düşünceli düşünceli, "fakat o zaman da ben aç olmazdım ki!"

"Başta olmazdın belki," dedi Şapkacı, "fakat saati bir buçukta istediğin kadar tutabilirdin."

"*Siz* öyle mi yapıyorsunuz?" diye sordu Alice.

Şapkacı üzüntüyle başını salladı. "Hayır!" dedi. "Geçen mart ayında kavga ettik – *bu* delirmeden önce..." (çay kaşığıyla Mart Tavşanı'nı işaret etti) "...Kupa Kraliçesi en gör-

kemli konserlerinden birini veriyordu ve ben de o konserde şu şarkıyı söyleyecektim:

'Parılda, parılda, küçük yarasa,
Neyin peşindesin, söyle bana!'

Belki bu şarkıyı bilirsin."

"Kulağıma yabancı gelmedi," dedi Alice.

"Hatta şöyle devam ediyor," diye devam etti Şapkacı:

'Uçarsın dünyanın tepesinde,
Bir tepsi gibi gökyüzünde,
Parılda, parılda...'

Tam bu sırada Fındıkfaresi şöyle bir titredi ve uykusunda şarkı söylemeye başladı, "*Parılda, parılda, parılda, parılda...*" ve "parılda"ları o kadar çok tekrarladı ki en sonunda sussun diye onu çimdiklemek zorunda kaldılar.

"İlk dizeleri bitirmiştim ki," dedi Şapkacı, "Kraliçe, 'zamanı öldürüyor! Kafasını uçurun!' diye bağırmaya başladı."

"Ne korkunç bir zalimlik!" dedi Alice.

"İşte o günden sonra saat hiçbir dediğimi yapmadı! Hep altıyı gösteriyor," dedi Şapkacı üzgün bir sesle.

Alice'in aklında parlak bir fikir geldi. "Bu yüzden mi burası sürekli çay takımlarıyla dolu?" diye sordu.

"Evet, bu yüzden," dedi Şapkacı iç çekerek; "Hep çay saati, bu yüzden takımları yıkayacak zamanımız olmuyor."

"Ve siz de masanın etrafında yer değiştirip duruyorsunuz sanırım," dedi Alice.

"Kesinlikle," dedi Şapkacı; "önümüzdeki bardakları kullanıldıkça yer değiştiriyoruz."

"Fakat tekrar başa döndüğünüzde ne yapıyorsunuz?" diye çekinerek sordu Alice.

"Bu konuyu kapatalım," diye araya girdi esneyen Mart Tavşanı. "Sıkıldım artık. Haydi bu genç bayan bize bir masal anlatsın."

Alice, bu öneri üzerine telaşlanarak, "Ama ben hiç masal bilmem ki," dedi.

"O zaman Fındıkfaresi anlatsın!" diye bağırdı Mart Tavşanı ile Şapkacı aynı anda. "Uyan Fındıkfaresi!" Böyle deyip Fındıkfaresi'ni her iki yanından çimdiklemeye başladılar.

Fındıkfaresi yavaşça gözlerini açtı. "Uyumuyordum ki," dedi güçsüz ve uykulu bir sesle, "konuştuklarınızın hepsini duydum."

"Bize bir masal anlat!" dedi Mart Tavşanı.

"Evet, lütfen anlat!" dedi Alice yalvaran bir sesle.

"Ve çabuk ol," diye ekledi Şapkacı, "yoksa daha başlamadan tekrar uyuyacaksın."

"Bir zamanlar üç küçük kız kardeş yaşarmış," diye aceleyle anlatmaya başladı Fındıkfaresi, "adları Elsie, Lacie ve Tillie'ymiş. Bu kardeşler bir kuyunun dibinde yaşarlarmış..."

Midesine pek düşkün olan Alice, "Peki ne yiyip içerlermiş?" diye sordu.

Fındıkfaresi birkaç dakika düşündükten sonra, "Şeker pekmezi," dedi.

"Bunu yapamazlar, biliyorsunuz değil mi?" dedi Alice. "Sadece şeker pekmezi yerlerse hasta olurlar."

"Hastalanmışlar zaten," dedi Fındıkfaresi, "hem de *çok*!"

Alice, böylesine sıra dışı bir yaşam sürmesinin nasıl olacağını hayal etti, fakat kafası o kadar karıştı ki konuşmaya devam etti: "Peki neden kuyunun dibinde yaşıyorlarmış?"

Mart Tavşanı Alice'de dönerek, "Biraz daha çay almaz mıydın?" dedi ısrarla.

"Henüz bir şey almadım ki," dedi Alice gücenmiş bir ses tonuyla, "bu yüzden fazladan almam olanaksız."

"*Daha az* alamayacağını mı söylemek istiyorsun?" diye sordu Şapkacı; "*Daha fazla* almak, hiç almamaktan çok daha kolaydır."

"*Size* fikrinizi soran olmadı," dedi Alice.

"Şimdi kim kişisel düşüncelerini öne sürdü ki?" diye sordu Şapkacı, zafer kazanmış gibi.

Alice buna karşılık söyleyecek söz bulamadı; bunun üzerine kendine biraz çay ve tereyağlı ekmek alıp Fındıkfaresi'ne döndü ve sorusunu tekrarladı. "Neden kuyunun dibinde yaşıyorlarmış?"

Fındıkfaresi yine birkaç dakika düşünüp taşındı ve "Bu bir pekmez kuyusuymuş," dedi.

"Pekmez kuyusu diye bir şey yoktur!" diye konuşmaya başladı Alice, artık kızmaya başlamıştı, ama Mart Tavşanı ile Şapkacı birlikte, "Şişt! Şişt!" dediler ve Fındıkfaresi de surat asıp, "Eğer kibar olmayı beceremiyorsan masalı kendin tamamla," dedi.

"Hayır hayır, lütfen devam edin," dedi Alice büyük bir alçakgönüllülükle, "bir daha lafınızı kesmeyeceğim. Demek ki o dediğiniz kuyulardan *bir tane* varmış."

"Gerçekten de bir tane vardı!" dedi Fındıkfaresi öfkeyle. Yine de masala devam etmeye razı geldi. "Bu üç kız kardeş, çekmeyi öğreniyormuş işte, bilirsiniz..."

"Ne çekiyorlarmış?" dedi Alice verdiği sözü unutarak.

"Şeker pekmezini," dedi Fındıkfaresi. Bu sefer Alice'in sözünü kesmesine aldırmamıştı.

"Ben temiz bir fincan istiyorum," diye araya girdi Şapkacı, "haydi birer sıra ileri gidelim."

Şapkacı bunu diyerek bir sıra kaydı, Fındıkfaresi de onu izledi; Mart Tavşanı Fındıkfaresi'nin yerine, Alice de gönülsüzce Mart Tavşanı'nın yerine oturdu. Bu değişiklik en çok Şapkacı'nın işine yaramıştı; Alice ise hiç olmadığı kadar rahatsızdı çünkü Mart Tavşanı biraz önce sütlüğü tabağının içine devirmişti.

Alice, Fındıkfaresi'ni yine kızdırmak istemiyordu, bu yüzden sözlerine dikkat ederek, "Fakat anlamıyorum. Pekmezi nereden çekiyorlarmış?" diye sordu.

"Su kuyusundan su çekersin," dedi Şapkacı, "o zaman bence pekmez de pekmez kuyusundan çekilir – saçmaladım değil mi?"

"Fakat zaten kuyunun *içindelerdi,*" dedi Alice, Fındıkfaresi'ne. Şapkacı'nın söylediğini duymazdan gelmeyi tercih etti.

"Tabii ki kuyunun içindeydiler," dedi Fındıkfaresi.

Bu yanıt zavallı Alice'i o kadar şaşırttı ki, bir süre hiç sözünü kesmeden Fındıkfaresi'ni dinledi.

Fındıkfaresi'ne uyku bastırmıştı, esneyip gözlerini ovuşturarak konuşmasına devam etti: "A harfi ile başlayan her türlü şeyi çekmeyi öğreniyorlardı..."

"Neden A ile başlayanları?" diye sordu Alice.

"Neden olmasın?" dedi Mart Tavşanı.

Alice hiçbir şey demedi.

Fındıkfaresi'nin gözleri bu kez kapandı, uykuya dalmak üzereydi. Ancak Şapkacı'nın çimdiklemesiyle küçük bir çığlık attı ve yeniden kendine gelerek konuşmasını sürdürdü: "...A ile başlayan, yani ağaç, ay, anı, aynılık gibi – birbirinin 'aynı' olan cümleler söyledin ya az önce, onun gibi işte. Kuyudan aynılık çekmek gibi bir şey gördün mü hiç?"

"Gerçekten mi? Bana mı soruyorsunuz?" dedi Alice. Kafası iyice karışmıştı. "Sanmıyorum..."

"O zaman konuşmamalısın," dedi Şapkacı.

Bu bardağı taşıran son damla oldu. Alice bu kadar kabalığa katlanamazdı. Öfkeyle yerinden kalkıp yürümeye başladı. Hemen o anda, Fındıkfaresi uykuya daldı. Kimse Alice'in gittiğinin farkında değildi. Fakat yine de Alice belki onu masaya geri çağırırlar umuduyla birkaç kez dönüp arkasına bakmıştı. Alice onları en son gördüğünde, Fındıkfaresi'ni bir çaydanlığın içine tıkmaya çalışıyorlardı.

"Ne olursa olsun, bir daha *oraya* gitmeyeceğim," dedi Alice ormanda yavaş yavaş , dikkatle ilerlerken. "Ben hayatımda böyle aptal bir çay partisi görmedim."

Alice bunu der demez, karşısına içeri doğru açılan bir kapısı olan bir ağaç çıktı. "Ne kadar da tuhaf!" diye düşündü. "Bugün her şey çok tuhaf zaten. İçeride ne var acaba, bir girip bakayım." Böyle diyerek içeri girdi.

Alice bir kez daha kendini uzun bir geçitte buldu. İşte, küçük cam masa da hemen yanındaydı. Kendi kendine, "Bu sefer daha iyisini yapacağım," dedi ve küçük altın anahtarı eline alıp bahçeye açılan kapıyı açtı. Sonra mantardan birkaç ısırık aldı (cebinde hâlâ bir parça vardı) ve yaklaşık otuz santim olana dek mantarı kemirdi. Uygun boya gelince küçük geçidi takip etti ve *sonra*... Kendini rengârenk çiçekler tarhlarıyla, serin çeşmelerle dolu güzel bahçede buldu.

VIII. Bölüm

Kraliçe'nin Kriket Sahası

Bahçenin girişine yakın bir yerde kocaman bir gül ağacı vardı: Bu ağacın gülleri beyazdı, fakat üç bahçıvan bu beyaz gülleri kırmızıya boyamakla meşguldü. Bu durumu garipseyen Alice, olan biteni daha yakından görmek için bahçıvanların yanına gitti. Biraz yaklaşınca, bahçıvanlardan birinin, "Biraz dikkatli olsana Beşli! Boyayı üzerime sıçratıyorsun!" dediğini duydu.

"Ne yapayım," dedi Beşli suratını asarak, "Yedili dirseğime çarptı."

Bu sözler üzerine Yedili başını kaldırıp, "Aynen öyle, Beşli! Suçu her zaman başkalarının üzerine at!" dedi.

"*Sen* hiç konuşmasan iyi edersin," diye karşılık verdi Beşli. "Daha dün, Kraliçe'nin boynunun vurdurulmasını hak ettiğini söylediğini işittim."

"Ne için?" diye sordu ilk konuşan bahçıvan.

"*Seni* ilgilendirmez, İkili!" dedi Yedili.

"Evet, ilgilendirir!" dedi Beşli. "İşte bak, anlatıyorum – aşçıya bildiğimiz soğan yerine lale soğanı getirdiği için Kraliçe öyle dedi."

Yedili fırçasını yere fırlattı ve tam, "Zaten bütün suç benim..." diye söze başladığında, kendilerini izlemekte olan

Alice'i fark edip sustu. Bunun üzerine diğerleri de dönüp baktılar ve yerlere kadar eğilerek selam verdiler.

"Acaba niçin bu gülleri kırmızıya boyadığınızı söyleyebilir misiniz?" diye sordu Alice biraz çekinerek.

Beşli ile Yedili hiçbir şey demedi, yalnızca dönüp İkili'ye baktılar. Bunun üzerine İkili alçak bir sesle konuşmaya başladı: "Aslında genç bayan, burada kırmızı bir gül ağacı olması gerekiyordu, fakat biz yanlışlıkla beyaz gül ağacı dikmişiz; eğer Kraliçe bunu anlarsa hepimizin kafasını uçurur, işte bu yüzden biz de o gelmeden elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz..." Tam bu sırada, büyük bir tedirginlikle bahçeyi gözetlemekte olan Beşli, "Kraliçe! Kraliçe!" diye bağırmaya başladı ve üç bahçıvan da kendilerini yüzüstü yere attı. Yakınlardan bir yerden bir sürü ayak sesi geliyordu. Alice, Kraliçe'yi görürüm umuduyla çevresine bakındı.

İlk önce ellerinde sopaları olan on asker geldi; bu askerler de tıpkı Alice'in konuştuğu üç bahçıvana benziyordu, dümdüz ve dikdörtgen biçimindeydiler, elleriyle ayakları köşelerden fırlamıştı. Bu asker taburunu on saray mensubu izledi; askerler gibi ikişerli gruplar halinde yürüyen bu saray adamlarının her yanı elmaslarla süslenmişti. Sonra kraliyet ailesinin çocukları geldi; onlar da on kişiydi, çiftler halinde el ele tutuşmuş, neşeyle sağa sola zıplıyorlardı; hepsinin üzerinde kalpli süsler vardı. Bütün bu kalabalığın ardından, çoğunluğunu Krallar ile Kraliçelerin oluşturduğu misafirler geldi. Alice, bu yeni gelenlerin arasında Beyaz Tavşan'ı hemen tanıdı. Beyaz Tavşan heyecanla hızlı hızlı bir şeyler söylüyor, her söylenene gülümseyerek karşılık veriyordu. Yanından geçerken Alice'i fark etmemişti bile. Beyaz Tavşan'dan sonra, elindeki kırmızı kadife yastığın üzerinde Kral'ın tacını taşıyan Kupa Valesi ve bu görkemli alayın en son üyeleri olan KUPA PAPAZI VE KUPA KIZI geldi.

Alice, üç bahçıvan gibi yerlere eğilip eğilmemesi gerektiği konusunda kararsızdı, ama bu tür törenlerde böyle bir kura-

lın uygulandığına ilişkin bir şey anımsamıyordu. "Hem herkes yere eğilirse kimse alayı göremez, o zaman alayın geçişi ne işe yarar?" diye düşündü kendi kendine. Böylece olduğu yerde durmaya devam etti.

Alay tam önünden geçerken, hepsi durup Alice'e baktı. Kraliçe öfkeyle, "Bu da kim?" diye sordu Kupa Valesi'ne. Kupa Valesi de karşılık olarak eğilip gülümsedi.

"Aptal!" dedi Kraliçe öfkeyle başını sallayarak. Alice'e dönüp, "Senin adın ne çocuk?" diye sordu.

"Adım Alice, Majesteleri," dedi Alice büyük bir nezaketle, fakat içinden de kendi kendine söyleniyordu: "Bunların hepsi yalnızca bir deste iskambil kâğıdı, onlardan korkmama gerek yok."

"Peki *bunlar* kim?" diye sordu Kraliçe gül ağacının dibine uzanmış bahçıvanları göstererek. Bahçıvanlar yüzüstü yattığından yalnızca sırtlarındaki desenler görünüyordu. Bahçıvanlar da aynı destenin kartları olduklarından, Kraliçe onların bahçıvan mı, asker mi, saray muhafızı mı, yoksa kendi çocuklarından üçü mü olduğunu anlayamamıştı.

Alice, gösterdiği yürekliliğe kendi de şaşarak, "*Ben* nereden bileyim, kimlerse kim, *beni* ilgilendirmez," deyiverdi.

Kraliçe öfkeden kıpkırmızı kesildi. Vahşi bir hayvan gibi bir süre Alice'e baktıktan sonra bağırmaya başladı: "Kesin kafasını! Kesin..."

"Saçmalık," dedi Alice yüksek ve kararlı bir sesle. Kraliçe de sustu.

Kral, Kraliçe'nin kolunu tuttu ve ürkek bir edayla, "Sakin ol tatlım, o daha bir çocuk!" dedi.

Kraliçe öfkeyle Kral'a arkasını döndü ve Kupa Valesi'ne, "Şu kartları çevirin," dedi.

Kupa Valesi ayağıyla, büyük bir dikkatle kendisine söyleneni yaptı.

"Kalkın ayağa!" diye haykırdı Kraliçe, üst perdeden tiz bir sesle. Bunun üzerine üç bahçıvan hemen ayağa fırladı ve

Kral'ın, Kraliçe'nin, çocukların ve diğer herkesin önünde tek tek eğilerek selam verdi.

"Kesin şunu!" diye haykırdı Kraliçe. "Başımı döndürüyorsunuz." Sonra gül ağacına dönerek, "Burada ne *yapıyordunuz?*" diye sordu.

"Hoşunuza gitsin diye, efendim," diye başladı İkili alçakgönüllü bir tavırla, konuşurken bir dizini kırıp çökmüştü, "sizi memnun etmek için uğraşıyorduk..."

"Anlıyorum!" dedi o sırada gülleri incelemekte olan Kraliçe. "Kafalarını kesin!" dedi ve alay yürümeye devam etti. Üç asker, talihsiz bahçıvanların infazı için orada kalmıştı. Bahçıvanlar kendilerini koruması için doğruca Alice'e koştular.

"Sizi idam edemezler!" dedi Alice ve onları yanındaki büyükçe bir çiçek saksısının içine koydu. Üç asker bir iki dakika kadar onları aradı, bulamayınca da koşarak diğerlerine yetişti.

"Kafaları kesildi mi?" diye sordu Kraliçe bağırarak.

"Kafaları kesildi, Majesteleri!" diye bağırdı askerler.

"Güzel," diye bağırdı Kraliçe. "Kriket oynamayı biliyor musunuz?"

Askerler karşılık vermedi. Dönüp Alice'e baktılar. Belli ki bu soru ona sorulmuştu.

"Evet!" diye bağırdı Alice.

"Gel o zaman," diye kükredi Kraliçe ve Alice de alaya katıldı. Başına daha nelerin geleceğini merak ediyordu.

Hemen yanı başında ürkek bir ses, "Çok – çok güzel bir gün!" dedi. Alice, yüzüne endişeyle bakan Beyaz Tavşan'ın yanında yürüyordu.

"Evet," dedi Alice. "Düşes nerede?"

"Şşş! Şşş!" dedi Tavşan hemen. Konuşurken tedirgin bir ifadeyle arkasına baktı. Sonra parmak ucunda yükselip ağzını Alice'in kulağına doğru yaklaştırarak şöyle fısıldadı: "Düşes infaz edilecek."

"Niçin?" diye sordu Alice.

"'Ne yazık' mı dedin?" diye sordu Tavşan.

"Hayır öyle demedim," dedi Alice. "Bunun o kadar yazık olduğunu düşünmüyorum. 'Niçin' diye sormuştum."

"Düşes, Kraliçe'ye tokat attı..." diye anlatmaya başladı Tavşan. Alice kendini tutamayıp küçük bir kahkaha attı. "Hey, sus!" diye fısıldadı Tavşan korku dolu bir sesle. "Kraliçe duyacak! Düşes biraz gecikmişti, Kraliçe de dedi ki..."

"Herkes yerini alsın!" diye bağırdı Kraliçe gök gürültüsünü andıran bir sesle. Bunun üzerine herkes itişip kakışarak dört bir yana koşturdu, fakat birkaç dakika geçmeden herkes yerini aldı ve oyun başladı.

Alice, daha önce hiç bu kadar tuhaf bir kriket sahası görmediğini düşündü; sahanın her yanı tümsekler ve yarıklarla kaplıydı, kriket topları yerine canlı kirpiler, oyun sopaları yerine canlı flamingolar kullanılıyordu; askerler ise kemer oluşturmak için elleri ve ayakları üstünde iki büklüm bir halde durmak zorundaydılar.

Alice en çok flamingosunu tutmakta zorlandı: Bayağı bir uğraştıktan sonra, flamingonun gövdesini kendisini rahatsız etmeyecek şekilde kollarının altına sokmuş, bacaklarını aşağı sallandırmıştı. Ancak Alice, flamingonun boynunu düz bir şekilde tutup kafasıyla kirpiye vuracağı sırada, flamingo başını *kaldırıp* ona öyle şaşkın bir ifadeyle bakıyordu ki Alice gülmekten kendini alamıyordu. Flamingonun boynunu düzeltip tam her şeye yeniden başlayacakken, bu sefer de kirpinin açılıp yavaşça oyun alanını terk etmesi Alice'i sinirlendiriyordu. Bütün bu engellerin yanı sıra, kirpiye vurup onu göndermek istediği yerlerde de genelde çukurlar ve yarıklar vardı. Üstelik kemerleri oluşturan askerler ikide bir yer değiştirdiğinden, Alice kısa süre sonra bunun çok zor bir oyun olduğunu anladı.

Oyuncular sıralarını beklemeden oynuyor, sürekli dalaşıyor ve kirpiler için kavga ediyorlardı. En sonunda Kra-

liçe'nin tepesi attı ve bir yandan tepiriirken diğer yandan, "Onun kafasını kesin!" ya da "Şunun kafasını kesin!" diye bağırmaya başladı.

Alice endişelenmeye başlamıştı. Henüz Kraliçe'yle ters düşmemişti, ancak biliyordu ki bu her an olabilirdi. "Ya bana da kızarsa?" diye düşündü, "Bana ne olur o zaman? Buradaki insanlar kafa kesmeye amma meraklı. Buna karşın hâlâ yaşayan birilerinin olması gerçekten şaşırtıcı!"

Alice kaçacak bir yol bulmak için etrafına bakınıp, "Acaba kimseye görünmeden buradan uzaklaşabilir miyim?" diye düşündü. Tam bu sırada havada tuhaf bir görüntü fark etti. İlk bakışta buna çok şaşırsa da birkaç dakika bakınca bunun sırıtan bir surat olduğunu anladı. İçinden, "Cheshire Kedisi," dedi, "bu harika, artık konuşabileceğim birisi var."

Ağzı konuşabilecek kadar ortaya çıkınca, Kedi, "Nasılsın bakalım?" diye sordu.

Alice kedinin gözlerinin de belirmesini bekledi ve başını salladı. "Kulakları gelene dek onunla konuşmanın bir yararı olmaz," diye düşündü, "en azından bir kulağı gelene dek." Bir dakika sonra kedinin kafası bütünüyle ortaya çıktı. Alice flamingosunu yere bıraktı ve konuşacak birini bulmanın verdiği mutlulukla kriket maçını anlatmaya başladı. Kedi de yeteri kadar göründüğünü düşünmüş olacak ki daha başka bir yerini göstermedi.

"Hiç de kuralına göre oynamıyorlar bence," diye yakındı Alice, "üstelik birbirleriyle öyle kavga ediyorlar ki insan kendi sesini duyamıyor – zaten görünüşe göre belli kurallar yok, belki de var fakat kimse onlara aldırmıyor. Her şeyin canlı olmasının ne kadar kafa karıştırıcı olduğunu bilemezsin; örneğin, yaptığım atışı altından geçirmem gereken kemer, sahanın karşı ucunda oradan oraya dolaşıyor – bir de az önce Kraliçe'nin kirpisine vurmam gerekiyordu, fakat benimkinin yaklaştığını görünce kaçtı!"

"Peki Kraliçe'den hoşlandın mı?" diye sordu Kedi alçak sesle.

"Hiç de değil," dedi Alice, "o kadar..." Sözün tam burasında Kraliçe'nin hemen arkasında kendisini dinlediğini fark edince şöyle devam etti, "...güzel bir oyun çıkarıyor ki kazanacağı belli, bu yüzden oynamasa bile olur."

Bunu duyan Kraliçe gülümseyip oradan uzaklaştı.

"Kiminle *konuşuyorsun* sen?" diye sordu Kral, Alice'in yanına gelerek. Kedi'yi görünce meraklı gözlerle ona baktı.

"Bir arkadaşım – kendisi bir Cheshire kedisidir," dedi Alice, "tanıştırayım."

"Bakışlarından hiç hoşlanmadım," dedi Kral, "fakat isterse elimi öpebilir."

"Kalsın, istemem," dedi Kedi.

"Terbiyesizleşme," dedi Kral, "ve bana öyle bakmayı kes!" Konuşurken Alice'in arkasına saklandı.

"Bir kedi pekâlâ bir krala bakabilir," dedi Alice. "Bunu bir kitapta okumuştum, fakat hangi kitapta, hatırlayamıyorum."

"Bunu ortadan kaldırmak gerek," dedi Kral kararlı bir ses tonuyla. Tam o sırada yanlarından geçmekte olan Kraliçe'yi durdurarak, "Tatlım, şu kediyi ortadan kaldırabilir misin lütfen!" dedi.

Kraliçe, büyük küçük olmasına bakmaksızın her sorunu aynı yöntemle çözerdi. Kralın neyi kastettiğine bile bakmadan, "Kesin kafasını!" dedi.

Kral hevesle, "Gidip celladı kendim getireceğim," dedi ve hızla oradan uzaklaştı.

Uzaklardan Kraliçe'nin öfke dolu haykırışlarını duyan Alice, geri dönüp oyunun nasıl gittiğini görmek istedi. Şimdiye kadar sıralarını kaçırdıkları için üç oyuncuya verilen infaz emrini işitmişti. Oyun o kadar karışmıştı ki sırasının gelip gelmediğini bilmediğinden bu olanlar iyice canını sıkıyordu. Bunun üzerine kendi kirpisini aramaya koyuldu.

Kirpisinin bir diğer kirpi ile kavgaya tutuşmuş olduğunu gören Alice, bunun atış yapmak için çok iyi bir fırsat olduğunu düşündü. Ya birini ya diğerini vuracaktı. Tek sorun, o

sırada sahanın diğer ucuna gidip oradaki ağaca çıkmak için ümitsizce kanat çırpan flamingosuydu.

Alice, flamingosunu yakalayıp geri döndüğünde kavga sona ermiş, kirpiler gözden kaybolmuştu. "Sorun değil," diye düşündü Alice, "nasıl olsa kemerler sahanın ta öbür ucuna gitmiş." Böylece, flamingosu tekrar kaçmasın diye onu kolunun altına sıkıştırdı ve arkadaşıyla biraz daha sohbet etmek için yanına gitti.

Cheshire Kedisi'nin yanına geldiğinde karşılaştığı büyük kalabalık Alice'i şaşırttı. Cellat, Kral ve Kraliçe hararetli bir tartışmaya tutuşmuş, huzursuz görünen kalabalık da sessizce onları dinliyordu.

Alice ortaya çıkar çıkmaz cellat, Kral ve Kraliçe sorunu çözsün diye ona döndüler. Her üçü de fikirlerini Alice'e anlatmaya çalıştılar, ama hep bir ağızdan konuştukları için ne dedikleri anlaşılmıyordu.

Celladın fikri şöyleydi: Gövdesi olmayan bir kafa kesilemezdi, zaten daha önce böyle bir şey yapmak zorunda kalmamıştı ve bu *yaştan* sonra da yapmaya niyeti yoktu.

Kral'ın fikri de şöyleydi: Kafası olan her şeyin kafası kesilebilirdi ve bu konu hakkında daha fazla saçmalamanın anlamı yoktu.

Kraliçe'nin fikri ise şöyleydi: Eğer bir dakika içinde bir sonuca varılmazsa, oradaki herkesin kafası kesilecekti. (Bu son sözü, herkesin yüzünde ciddi ve endişeli bir ifade belirmesine neden oldu.)

Alice'in aklına, "Kedi Düşes'e ait. *Ona* sorsanız daha iyi edersiniz," demekten başka bir şey gelmedi.

"O hapiste," dedi Kraliçe cellada, "git ve onu buraya getir." Bunun üzerine cellat ok gibi fırladı.

Cellat giderken, Kedi'nin suratı da yavaş yavaş yok olmaya başlamış, cellat Düşes'le geri döndüğündeyse tamamıyla yok olmuştu. Bunun üzerine Kral ve cellat telaşla her taşın altında Kedi'yi aramaya koyuldu. Kalabalığın geri kalanı da oyuna geri döndü.

IX. Bölüm

Sahte Kaplumbağa'nın Öyküsü

"Seni yeniden gördüğüme ne kadar sevindim bilemezsin, eski dostum!" dedi Düşes, kollarını sevgiyle Alice'e dolayıp sarıldı ve birlikte yürüyüp uzaklaştılar.

Alice, Düşes'in keyfinin yerinde olduğunu görünce çok mutlu oldu ve mutfakta karşılaştıkları zamanki sinirli davranışlarının nedeninin belki de yalnızca biber olduğunu düşündü. "*Ben* Düşes olduğumda," dedi kendi kendine (pek de umutla söylememişti bunu), "mutfağımdan içeri biber *hiç* sokmayacağım. Çorba bibersiz de güzel olur – belki de insanları böylesine öfkeli yapan şey yalnızca biberdir," diye devam etti; yeni bir kural keşfettiği için çok mutluydu, "sirke surat astırıyor, papatya kederlendiriyor... ayrıca... ayrıca arpa şekeri gibi şeyler de çocukları iyi huylu yapıyor. Keşke büyükler *bunu* bilse: O zaman şeker konusunda bu kadar cimrilik etmezlerdi..."

Alice bunları düşünürken Düşes'i tamamıyla unutmuştu. Düşes'in hemen yanı başında konuşmasıyla irkildi. "Aklından bir şey geçiyor tatlım, bu yüzden konuşmayı unuttun! Şu anda sana buradan çıkarılacak dersi anlatırdım, ancak biraz hatırlamam gerek."

"Belki de buradan çıkarılacak bir ders yoktur," diyecek oldu Alice.

"Cık cık, çocuğum!" dedi Düşes. "Her şeyden bir ders çıkar, o dersi çıkarmayı bileceksin." Konuşurken Alice'e iyice yaklaşmıştı.

Alice, Düşes'in kendisine bu kadar çok yaklaşmasını istemiyordu. Bir kere, Düşes çok çirkindi; sonra çenesini tam Alice'in omzuna dayayacak boydaydı ve bu oldukça sivri bir çeneydi. Yine de Alice kabalık etmek istemiyordu, elinden geldiğince bu duruma katlanmaya çalıştı.

"Oyun gittikçe daha güzelleşiyor," dedi konuşmayı sürdürmek için.

"Evet, öyle," dedi Düşes, "ve buradan çıkaracağımız ders: Ah, 'dünyayı döndüren şey sevgidir, sevgi!'"

"Bir başkası da bana bunun herkesin kendi işine bakması olduğunu söylemişti!" diye fısıldadı Alice.

"Ah, neyse! İkisi de hemen hemen aynı anlama geliyor," dedi Düşes ve sivri çenesini Alice'in omzuna daha da batırarak ekledi: "...*buradan* çıkaracağımız ders ise: 'Sakla harmanı gelir zamanı.'"

Alice, "Her şeyden bir ders çıkarmaya ne kadar da meraklı," diye düşündü.

"Eminim kolunu niçin beline dolamadığımı merak ediyorsundur," dedi Düşes bir an duraksadıktan sonra. "Bunun nedeni, flamingonun huyunu bilmemem. Bir deney yapabilir miyim?" diye ekledi.

"Isırabilir," diye dikkatle yanıtladı Alice. Düşes'in deney yapmasını pek istemiyordu.

"Çok haklısın," dedi Düşes, "flamingolar ve hardallar ısırır. Ve buradan çıkaracağımız ders: 'Tüylü kuşlar beraber uçar.'"

"Ama hardal kuş değil ki," dedi Alice.

"Her zamanki gibi haklısın," dedi Düşes, "her bir şeyi yerli yerine koyuyorsun!"

"O bir mineral *sanırım*," dedi Alice.

"Elbette öyle," dedi Alice'in her lafını onaylamaya hazır olan Düşes, "yakınlarda bir yerde hardal madeni var. Ve buradan çıkaracağımız ders: 'Ne kadar çok bana, o kadar az sana.'"

"Ah, buldum!" diye haykırdı son cümleyi duymayan Alice. "Hardal bir sebzedir. Sebze gibi görünmese de öyledir."

"Seninle aynı fikirdeyim," dedi Düşes, "ve buradan çıkaracağımız ders: 'Göründüğün gibi ol' – ya da daha basit bir şekilde söylemek gerekirse: 'Kendini başkalarına göründüğünden ya da görünebileceğinden farklı biri olarak görme ki, başkaları da seni başkalarının gözünde başka biri olmaya çalışan başka biri olarak görmesin.'"

"Bunu bir kenara yazarsam daha iyi anlarım galiba," dedi Alice kibarca, "siz söylerken pek bir şey anlayamadım."

"Bu asıl söylemek istediğimin yanında hiç kalır," diye karşılık verdi Düşes hoşnutlukla.

"Bundan daha uzun bir şey söylemek için zahmet etmeyin," dedi Alice.

"Ah, zahmetin lafı mı olur," diye karşılık verdi Düşes. "Şimdiye dek söylediğim her şey sana hediyem olsun."

"Ne kadar da ucuz bir hediye," diye düşündü Alice, "neyse ki insanlar doğum günlerinde birbirlerine böyle hediyeler vermiyorlar!" Ancak Alice bunu sesli bir şekilde söylemeye cesaret edemedi.

"Yine mi düşünüyorsun?" diye sordu Düşes. Her konuşmasında küçük sivri çenesini daha da batırıyordu.

"Düşünmeye hakkım var," diye sertçe karşılık verdi Alice, yavaş yavaş endişelenmeye başlamıştı.

"Tıpkı domuzların uçmaya hakları olduğu gibi," dedi Düşes, "ve buradan çıkaracağımız..."

Fakat bu sırada, Düşes tam en sevdiği sözcük olan "ders" sözcüğünü söylerken sesi kısılmaya, Alice'in koluna doladığı kolu ise titremeye başladı. Alice başını kaldırınca kollarını

göğsünde kavuşturmuş, öfkeden kudurmuş gözlerle kendilerine bakan Kraliçe'yi gördü.

"Ne güzel bir gün, Majesteleri," diye konuşmaya başladı Düşes güçsüz bir sesle.

"Sana iki çift sözüm olacak," diye haykırdı Kraliçe, konuşurken ayağını pat pat yere vuruyordu: "Bir dakika içinde ya sen buradan gidersin ya da kafan gider! Seçimini yap!"

Düşes de seçimini yapıp göz açıp kapayıncaya dek ortadan kayboldu.

"Biz oyunumuza bakalım," dedi Kraliçe, Alice'e; Alice tek kelime edecek cesaret bulamadan, Kraliçe'nin ardından ağır ağır kriket sahasına yürüdü.

Diğer misafirler Kraliçe'nin yokluğunu fırsat bilmiş, ağaç gölgelerinde dinleniyordu; ancak onun geldiğini görür görmez aceleyle oyuna döndüler. Kraliçe, yalnızca bir anlık oyalanmanın bile hepsinin canlarına mal olacağını söyleyip yoluna devam etti.

Oyuncular sahada oyunlarını oynarken, Kraliçe de bir an bile başlarından ayrılmayıp her biriyle kavga ediyor, durmadan, "Onun kafasını kesin!" ya da "Şunun kafasını kesin!" diye haykırıyordu. Ölüme mahkûm edilen oyuncuları askerler gözetim altında tutuyor, haliyle de kemerler bir bir yok oluyordu. Böylece yarım saat geçmeden sahada kemer filan kalmadı. Kral, Kraliçe ve Alice dışındaki bütün oyuncular için infaz emri çıkmıştı.

Nefes nefese kalmış olan Kraliçe, Alice'in yanına gelip, "Sahte Kaplumbağa'yı gördün mü?" diye sordu.

"Hayır," diye karşılık verdi Alice, "Sahte Kaplumbağa'nın ne olduğunu bile bilmiyorum."

"Sahte Kaplumbağa, Sahte Kaplumbağa çorbasının yapıldığı hayvandır," dedi Kraliçe.

"Daha önce böyle bir şeyi ne gördüm ne de işittim," diye yanıtladı Alice.

"Gel o zaman," dedi Kraliçe, "sana öyküsünü anlatsın."

Böylece birlikte yürürlerken, Alice Kral'ın bütün misafirlere alçak sesle, "Hepiniz affedildiniz," dediğini duydu. "Bu harika bir şey!" dedi Alice kendi kendine, çünkü Kraliçe'nin bu kadar kişiyi ölüme mahkûm etmesine üzülmüştü.

Çok geçmeden güneşin altında uyuklayan bir Griffin'in* yanına geldiler. "Kalk ayağa, seni miskin şey!" dedi Kraliçe, "bu genç bayanı al ve Sahte Kaplumbağa'ya götür, onun öyküsünü dinlemek için geldi. Ben geri dönüp emrettiğim gibi kafaların kesilip kesilmediğine bakacağım." Kraliçe bunu dedikten sonra Alice'i Griffin'le baş başa bırakıp oradan uzaklaştı. Alice, bu yaratığın görüntüsünden pek hoşlanmamıştı, yine de zalim Kraliçe'nin arkasından gitmektense bu yaratığın yanında kalmanın daha güvenli olacağını düşündü ve olduğu yerde bekledi.

Griffin, doğrulup gözlerini ovuşturduktan sonra, gözden kaybolana dek Kraliçe'nin arkasından baktı ve kıkırdadı. "Ne komik!" dedi yarı kendi kendine, yarı Alice'e.

"Komik *olan* ne?" diye sordu Alice.

"O tabii ki," diye yanıt verdi Griffin. "Aslında kimsenin kafasını kestiği yok, sadece kestiğini sanıyor. Haydi gel!"

"Burada da herkes 'haydi gel!' diyor," diye düşündü ağır ağır Griffin'in arkasından giden Alice, "ömrümde hiç bu kadar emir almadım ben!"

Griffin ile Alice fazla uzağa gitmeden küçük, çıkıntılı bir kayanın üzerinde tek başına mutsuz mutsuz oturan Sahte Kaplumbağa'yı gördüler. Biraz daha yaklaştıklarında Alice onun yürek parçalayan iç çekişlerini işitti ve bu duruma çok üzüldü. "Derdi ne acaba?" diye sordu Griffin'e. Griffin de, tıpkı az önceki gibi karşılık verdi: "Aslında derdi filan yok, sadece çok dertli olduğunu sanıyor. Haydi gel!"

Böylece Sahte Kaplumbağa'nın yanına geldiler. Sahte Kaplumbağa onlara kocaman yaşlı gözlerle baktı, fakat ağzından tek kelime çıkmadı.

---

* Mitolojik bir ejderha karakteri. Kanatları ve kafası kartala, gövdesi aslana benzer. (e.n.)

"İşte genç bir bayan," dedi Griffin, "senin öykünü dinlemek istiyor."

"Anlatayım," dedi Sahte Kaplumbağa derin, boğuk bir sesle. "İkiniz de oturun ve ben bitirene kadar ağzınızı açmayın."

Bunun üzerine Alice'le Griffin oturdu, bir süre kimseden ses çıkmadı. Alice kendi kendine, "Başlamazsa nasıl *bitirecek* çok merak ediyorum doğrusu," diye düşündü. Yine de sabırla beklemeye devam etti.

Sahte Kaplumbağa en sonunda iç çekerek konuşmaya başladı: "Bir zamanlar ben gerçek bir Kaplumbağa idim."

Bu sözleri, ara sıra Griffin'in "Hıck!" gibilerinden çıkardığı seslerle ve Sahte Kaplumbağa'nın bitmek bilmeyen hıçkırıklarıyla bozulan, oldukça uzun bir sessizlik izledi. Alice az kalsın ayağa kalkıp, "Bu ilginç öykünüzü bizimle paylaştığınız için teşekkür ederim," diyecekti, fakat öykünün devamı olması *gerektiğini* düşündüğünden ağzını açmadan sessizce oturmaya devam etti.

"Biz küçükken," diye devam etti Sahte Kaplumbağa en sonunda; ara sıra hıçkırsa da artık daha sakindi, "denizdeki okulumuza giderdik. Öğretmenimiz yaşlı bir Kaplumbağa idi – biz ona Tosbağa derdik..."

"Madem tosbağa değilmiş, o zaman niye ona Tosbağa diyordunuz?" diye sordu Alice.

"Derdik, çünkü bize öyle öğretmişti," diye öfkeyle yanıt verdi Sahte Kaplumbağa. "Gerçekten çok aptalmışsın!"

"Böylesine basit bir soru sorduğun için kendinden utanmalısın," diye ekledi Griffin; sonra her ikisi de sessizce oturup her an yerin dibine girmeye hazır görünen zavallı Alice'e baktılar. En sonunda Griffin, "Haydi dostum! Akşama kadar böyle duracak mıyız!" diye söylenince, Sahte Kaplumbağa sözlerine devam etti:

"Evet, ister inanın ister inanmayın, denizdeki okula giderdik..."

"Ben inanmıyorum demedim ki," diye araya girdi Alice.

"Dedin," dedi Sahte Kaplumbağa.

"Tut dilini!" diye söze girdi Griffin, Alice tekrar konuşmaya başlamadan. Böylece Sahte Kaplumbağa sözlerine devam etti.

"Bu okulda en iyi eğitimi alıyorduk, aslına bakarsanız her gün okuldaydık..."

"*Ben de* her gün okula giderim, bunda öyle övünülecek bir şey yok," dedi Alice.

"Ek dersler yapıyor musunuz?" diye sordu Sahte Kaplumbağa biraz endişeyle.

"Tabii ki," diye yanıt verdi Alice, "Fransızca ve müzik dersleri aldık."

"Ya yıkanma?" diye sordu Sahte Kaplumbağa.

"Tabii ki hayır!" dedi Alice öfkeyle.

"Demek ki senin okulun o kadar da kaliteli bir okul değilmiş," dedi Sahte Kaplumbağa derin bir nefes alarak, "*bizim* okulumuzun katkı payı makbuzunun altında 'ek ders olarak Fransızca, müzik ve *yıkanma*' diye yazardı."

"Denizin dibinde olduğunuz için bu dersi pek istememiş olmalısınız," dedi Alice.

"Bu dersi alacak durumum yoktu," dedi sahte kurbağa iç çekerek, "bu yüzden yalnızca zorunlu dersleri almıştım."

"Neydi o dersler?" diye sordu Alice.

"Başlangıç olarak Dönme ve Kıvrılma tabii ki," diye yanıtladı Sahte Kaplumbağa, "sonra aritmetiğin farklı dalları, örneğin İhtiras, Eğlence, Çirkinleştirme ve Alay."

Alice, "Çirkinleştirme diye bir şey duymamıştım," deyiverdi. "O nedir?"

Griffin, pençelerini şaşkınlık içinde havaya kaldırdı. "Çirkinleştirme'yi hiç duymadın mı?" diye haykırdı. "Güzelleştirme'nin ne olduğunu biliyorsundur herhalde?"

"Evet," diye karşılık verdi Alice kuşkuyla. Aslında bilip bilmediğinden pek emin değildi. "Güzelleştirme, bir... bir şeyi güzel bir hale getirmektir."

"O zaman," dedi Griffin, "Çirkinleştirme'nin ne olduğunu bilmiyorsan *sen* aptalsın demektir!"

Alice, bu konu hakkında daha fazla soru soracak cesareti kendinde bulamadı; bunun üzerine Sahte Kaplumbağa'ya dönüp, "Başka hangi dersleri aldınız?" diye sordu.

"Fildişinden sanat eserleri yapma dersimiz vardı," diye yanıtladı Sahte Kaplumbağa yüzgeçlerindeki minik canlıları sayarak ve devam etti: "Antikçağa ve modern döneme ait eserler, sonra Denizoğrafya ve Uzama derslerimiz vardı – Uzama öğretmenimiz yaşlı bir yılanbalığıydı ve haftada bir gelirdi. Bize Uzamayı, Esnemeyi ve Kangallanmayı öğretirdi."

"O nasıl oluyor?" diye sordu Alice.

"Şimdi sana bunu gösteremem," diye karşılık verdi Sahte Kaplumbağa, "her yanım tututlmuş. Griffin de bir türlü öğrenemedi zaten."

"Zamanım olmadı," dedi Griffin. "Yine de bir Klasik öğretmeninden ders aldım. Bu öğretmen bir yengeçti, hem de yaşlı bir yengeç."

"Ben ondan hiç ders almadım," dedi Sahte Kaplumbağa iç çekerek, "dediklerine göre Sevinç ve Keder öğretiyormuş."

"Evet, evet öğretiyordu," diye araya girdi Griffin. Bu sefer iç çekme sırası ona gelmişti. Her ikisi de başlarını pençelerinin arasına koydular."

"Peki günde kaç saat ders alıyordunuz?" diye sordu Alice, bu konu bir an önce kapansın istiyordu.

"İlk gün on saat," dedi Sahte Kaplumbağa, sonraki gün dokuz saat, böyle böyle gidiyordu."

"Ne tuhaf bir ders programı!" diye bağırdı Alice.

"Bu yüzden onlara ders diyorlar ya," diye karşılık verdi Griffin, "ders saatleri sürekli ters gider."

Alice ilk kez böyle bir şey duyuyordu. Tekrar konuşmadan önce bir süre düşündü. "O zaman on birinci gün de tatil olmalı?" dedi.

"Tabii ki de öyle," dedi Sahte Kaplumbağa.

"Öyleyse on ikinci günde ne yapıyordunuz?" diye heyecanla sordu Alice.

"Derslerden bu kadar konuşmak yeter," diye araya girdi Griffin kararlı bir ses tonuyla. "Şimdi ona oyunlarımızdan bahset."

X. Bölüm

*Istakoz Kadrili**

Sahte Kaplumbağa derin derin iç çekti ve yüzgeçlerinin tersiyle gözlerini sildi. Alice'e bakıp konuşmayı denedi, ancak birkaç dakika süreyle hıçkırıktan başka ses çıkmadı. "Sanki boğazına kemik kaçmış gibi," dedi Griffin ve Sahte Kaplumbağa'yı sarsıp sırtına vurmaya başladı. En sonunda Sahte Kaplumbağa'nın sesi geri geldi ve yanağından yaşlar süzülerek konuşmasını sürdürdü:

"Sualtında fazla yaşadığını sanmıyorum..." ("Evet, yaşamadım," dedi Alice) "...ve belki bir ıstakoz bile görmedin..." (Alice, "Ben bir keresinde yemiştim," diyordu ki dilini tutup, "Hayır, hiç görmedim," dedi) "...bu yüzden Istakoz Kadrili'nin ne kadar eğlenceli bir şey olduğundan haberin yoktur!"

"Gerçekten de yok," dedi Alice. "Nasıl bir dans türüdür bu?"

"Şöyle anlatayım," dedi Griffin, "ilkönce deniz kıyısı boyunca bir sıra oluşturuyorsun..."

"İki sıra!" diye bağırdı Sahte Kaplumbağa. "Foklar, kaplumbağalar, somonlar, falan filan; sonra, çevrenizdeki bütün denizanalarını temizledikten sonra..."

* Kadril: Fransa'da 18. yüzyıl sonunda ortaya çıkan bir dans.(e.n.)

"Ki *bu* genellikle epey bir zaman alır," diye araya girdi Griffin.

"...öne iki adım atarsın..."

"Her seferinde eş olarak bir ıstakoz ile!" diye bağırdı Griffin.

"Tabii ki," dedi Sahte Kaplumbağa, "eşler halinde iki adım atarsın..."

"...ıstakozları değiştirip ayrı düzende geri dönersin," diye devam etti Griffin.

"Sonrasını biliyorsun," dedi Sahte Kaplumbağa, "ıstakozları..."

"Istakozlar!" diye bağırdı Griffin, havaya sıçrayıp.

"...fırlatabildiğiniz kadar uzağa fırlatıp..."

"Arkalarından yüzüyorsunuz!" diye çığlık attı Griffin.

"Sonra da denizde takla atıyorsunuz!" diye haykırdı Sahte Kaplumbağa deli gibi oraya buraya zıplarken.

"Ve ıstakozları tekrar değiştiriyorsunuz!" diye bağırdı Griffin avazı çıktığı kadar.

"Sonra tekrar karaya dönüyor ve – birinci figür buydu," dedi Sahte Kaplumbağa birden sesini alçaltarak. O ana dek çılgınlar gibi hoplayıp zıplayan iki yaratık yerlerine oturup yeniden konuşmadan, hüzünlü bir şekilde Alice'e baktılar.

"Çok hoş bir dans olmalı," dedi Alice çekingenlikle.

"Birazını görmek ister misin?" diye sordu Sahte Kaplumbağa.

"Hem de nasıl," diye karşılık verdi Alice.

"Haydi gel, ilk figürü deneyelim!" dedi Sahte Kaplumbağa, Griffin'e. "Hareketleri ıstakoz olmadan da yapabiliriz. Hangimiz şarkıyı söyleyecek?"

"Ah, *sen* söyle," dedi Griffin. "Ben sözlerini unuttum."

Böylece Sahte Kaplumbağa ile Griffin, ciddiyetten ödün vermeden Alice'in çevresinde döne döne dans etmeye başladılar; hatta çok yakınından geçerken ayağına basıyorlardı. Sahte Kaplumbağa ağır ağır, hüzünlü bir şe-

kilde şu şarkıyı söylerken, ön pençelerini sallayarak tempo tutuyorlardı:

"Biraz daha hızlı yürür müsün," dedi mezgit salyangoza,
"Hemen arkamızda bir yunus var, basıyor kuyruğuma."
Baksana hevesle ilerleyen ıstakozlarla kaplumbağalara!
Çakıllı kıyıda bekliyorlar, sen de gelip katılmaz mısın dansa?
Katılır mısın, katılmaz mısın, katılır mısın, katılmaz mısın,
dansa katılmaz mısın?
Katılır mısın, katılmaz mısın, katılır mısın, katılmaz mısın,
dansa katılmaz mısın?

Istakozlarla birlikte denize fırlatıldığında
Bilemezsin bu ne kadar gidecek hoşuna!"
Ancak salyangoz, "Çok uzak! Çok uzak!" deyip yan gözle
bakmış
Mezgit'e kibarca teşekkür edip dansa katılmaktan vazgeçmiş.
Katılır mısın, katılmaz mısın, katılır mısın, katılmaz mısın,
dansa katılmaz mısın?
Katılır mısın, katılmaz mısın, katılır mısın, katılmaz mısın,
dansa katılmaz mısın?

"Ne olmuş uzaksa?" demiş pullu arkadaşı.
"Var karşı tarafta başka bir kıyı.
İngiltere'ye ne kadar uzak Fransa'ya o kadar yakın,
Rengin atmasın canım salyangozum, benzeri yok bu dansın.
Katılır mısın, katılmaz mısın, katılır mısın, katılmaz mısın,
dansa katılmaz mısın?
Katılır mısın, katılmaz mısın, katılır mısın, katılmaz mısın,
dansa katılmaz mısın?"

"Teşekkür ederim, izlemesi gerçekten ilginç bir danstı," dedi Alice. En sonunda dansın bittiğine sevinmişti. "Ayrıca mezgitle ilgili olan o tuhaf şarkı da çok hoşuma gitti!"

"Ah, mezgit," dedi Sahte Kaplumbağa, "onları görmüşsündür sanırım?"

"Evet," dedi Alice, "çok gördüm, taba..." Alice tam "tabağımda" diyecekti, kendini zor tuttu.

"Taba'nın neresi olduğunu bilmiyorum," dedi Sahte Kaplumbağa, "fakat madem onları bu kadar çok görmüşsün, neye benzediklerini de bilirsin elbet?"

"Sanırım biliyorum," dedi Alice düşünceli düşünceli, "kuyrukları ağızlarında oluyor ve üzerlerinde bolca un bulunuyor."

"Un konusunda yanılıyorsun," dedi Sahte Kaplumbağa, "deniz unları alıp götürür. Ancak kuyruklarının ağızlarında *olması* konusunda haklısın. Bunun nedeni de..." Tam bu sırada Sahte Kaplumbağa esneyip gözlerini kapadı. "Bunun nedenini de ona sen anlat," dedi Griffin'e.

"Bunun nedeni," diye söze başladı Griffin, "ıstakozlarla dans *etmeleridir.* Dans sırasında denize fırlatıldıklarında uzun bir yol kat ederler. Bu yüzden kuyruklarını ağızlarına sokarlar ve bir daha çıkaramazlar. İşte hepsi bu."

"Teşekkür ederim," dedi Alice, "gerçekten çok ilginç. Daha önce mezgitler hakkında bu kadar çok şey bilmiyordum."

"Eğer istersen bundan fazlasını da anlatabilirim," dedi Griffin. "Mezgitlere neden mezgit derler, bilir misin?"

"Bunu hiç düşünmemiştim," diye karşılık verdi Alice. "Neden?"

"Çünkü mezgitler *ayakkabı ve çizme yapar,*"* dedi Griffin ciddiyetle.

Alice'in kafası karışmış gibiydi. "Ayakkabı ve çizme mi yapar?" diye tekrarladı hayret içinde.

"Ne sandın, *senin* ayakkabıların neyle yapıldı sanıyorsun? Yani, onları böylesine parlak yapan ne?"

---

* İngilizcede ***mezgit*** (whiting) kelimesi, "beyazlatma, ağartma" anlamlarına da gelir. Burada, ayakkabı boyası göndermesi yapılıyor. (e.n.)

Alice kafasını eğip ayakkabılarına baktı ve yanıt vermeden önce biraz düşündü. "Herhalde siyah boya," dedi.

"Denizin altında ayakkabılar," diye boğuk bir sesle konuştu Griffin, "mezgit ile yapılır. İşte şimdi öğrendin."

"Peki bunu nasıl yapıyorlar?" diye sordu Alice merakla.

"Nasıl yapacaklar, dilbalığı ve yılanbalığıyla elbette,"* diye karşılık verdi Griffin sabırsızca, "herhangi bir karidesin sana bunları anlatmış olması gerekirdi."

"Eğer mezgit olsaydım," dedi aklı hâlâ şarkıda olan Alice, "yunusa 'Biraz uzak durur musunuz lütfen! Peşimizden gelmenizi istemiyoruz!' derdim."

"Ancak yunusla gezmek zorundalar," dedi Sahte Kaplumbağa. "Aklı başında olan hiçbir balık yanında yunus balığı olmadan bir yere gitmez."

"Gerçekten gitmezler mi?" diye sordu Alice şaşkınlıkla.

"Tabii ki gitmezler," diye karşılık verdi Sahte Kaplumbağa. "Bir balık gelip de *bana* yolculuğa çıkacağını söylese, ona 'Tunus'a mı?' diye sorardım.

"'Yunusla mı' demek istediniz?" dedi Alice.

"Ne demek istediğimi söyledim," dedi Sahte Kaplumbağa gücenmiş bir edayla. Bunun üzerine Griffin, "Haydi, şimdi de *senin* maceralarını dinleyelim," dedi.

"Size bu sabahtan beri başıma gelenleri anlatacağım," dedi Alice oldukça çekingen bir sesle; "dünü anlatmamın bir yararı olacağını sanmıyorum, çünkü dün başka biriydim."

"Her şeyi anlat," dedi Sahte Kaplumbağa.

"Hayır hayır, önce maceralar," dedi Griffin sabırsızca, "her şeyi anlatmak çok zaman alır."

Böylece Alice, Beyaz Tavşan'ı ilk gördüğü andan itibaren başına gelenleri anlattı. Anlatmaya başladığında biraz gergindi, çünkü o anlatırken iki yaratık da her iki yandan ona iyice yaklaşmış, kocaman gözler ve *bir karış* açık ağızla

---

* İngilizcede dilbalığı (sole), aynı zamanda ayakkabı tabanı anlamına gelir. Yılanbalığıyla (eel) ise topuk (heel) kelimesine gönderme yapılıyor. (e.n.)

kendisini dinliyordu. Fakat Alice anlattıkça cesaretini geri kazandı. Tırtıl'a sözlerini karıştırarak okuduğu, "*Yaşlandın, William Baba*" şarkısına gelene dek, dinleyicileri çıt çıkarmadı. Bu sırada Sahte Kaplumbağa derin bir nefes alıp, "Bu çok tuhaf!" dedi.

"Daha tuhaf olamazdı," dedi Griffin.

"Sözcükleri karıştırdın demek!" diye tekrarladı Sahte Kaplumbağa düşünceli düşünceli. "Şimdi başka bir şeyi okuduğunu duymak isterim. Ona başlamasını söyle," deyip Griffin'e baktı. Onun Alice'e sözünü geçirebildiğini sanıyordu sanki.

"Kalk ayağa ve '*Bu miskinin sesi*' şarkısını söyle," dedi Griffin.

"Bu yaratıklar birbirlerine emir verip ders tekrarlatıyorlar!" diye düşündü Alice. "Okulda olsam daha iyiydi." Yine de yerinden kalkıp şarkıyı okumaya başladı. Ancak aklında Istakoz Kadrili'nden başka bir şey olmadığından ağzından çıkanın pek farkında değildi, bu yüzden sözcükler çok tuhaf çıktı:

"Istakozun sesiydi bu, aynen şöyle dedi:
'Şekerlemem gerek saçımı, çünkü çok pişirdiniz beni.'
Ördek gibi gözkapaklarıyla ve burnuyla
Düzeltir kemerini düğmelerini, masaj yapar ayak
parmaklarına.

Neşelidir bir tarlakuşu kadar kumlar kuruduğunda,
Konuşur köpekbalığıyla küçümseyen bir tonda:
Fakat, gelgit olup da çıkınca köpekbalıkları ortaya
Titrekleşir sesi, ürperir korkuyla."

"Çocukken söylediğimden oldukça farklı," dedi Griffin.

"Ben de daha önce bunu hiç duymamıştım," dedi Sahte Kaplumbağa; "ancak olağanüstü bir saçmalık olduğu kesin."

Alice hiçbir şey söylemedi; oturup başını ellerinin arasına aldı ve acaba *artık* hiçbir şey eskisi gibi olmayacak mı diye düşünmeye başladı.

"Bu şiiri açıklamanı isterdim," dedi Sahte Kaplumbağa.

"Açıklayamaz ki," dedi Griffin hemen. "Diğer kıtaya geçsin."

"Peki ayak parmakları ne alaka?" diye ısrar etti Sahte Kaplumbağa. "Hem kim burnuyla ayak parmaklarına masaj *yapabilir*?"

"Danstaki ilk hareket budur," dedi Alice, fakat olan bitenler iyice aklını karıştırmıştı, konuyu değiştirmek için can atıyordu.

"Diğer kıtaya geç," diye tekrarladı Griffin; "'*Bahçesinin yanından geçerken*' diye başlıyor."

Alice, yine tamamen farklı bir şey okuyacağını bilse de karşı çıkmaya cesaret edemedi. Bu yüzden titrek bir sesle başladı:

"Bahçesinin yanından geçerken çıkardım gözlüğümü,
Gördüm baykuşla panterin bir böreği bölüştüğünü..."

Panter yedi böreğin kabuğunu, sosunu, etini,
Baykuşun payına kaldı böreğin ismi.
Börek bittiğinde baykuş aldı kaşığı nimet diye,
Panter de cebine indirdi çatalla bıçağı öfkeyle.
Böylece bitti ziyafet..."

"Bütün bunları tekrarlamanın *ne* yararı var?" diye şarkıyı böldü Sahte Kaplumbağa, "madem söylerken açıklayamıyorsun? Şimdiye dek duyduğum en kafa karıştırıcı şey!"

"Evet, bence de susmalısın," dedi Griffin ve Alice bunun bir son bulmasına çok sevindi.

"Istakoz Kadrili'nin farklı bir figürünü denesek mi?" diye devam etti Griffin. "Ya da Sahte Kaplumbağa sana başka bir şarkı mı söylesin?"

"Ah, bir şarkı olsun lütfen, tabii eğer Sahte Kaplumbağa da istiyorsa," atıldı Alice istekle, öyle ki bu tutumu Griffin'in ağırına gitti ve "Hımm! Zevkler ve renkler tartışılmaz! Ona '*Kaplumbağa Çorbası*'nı söyle eski dostum," dedi Sahte Kaplumbağa'ya.

Sahte Kaplumbağa derin bir iç çekerek, hıçkırıklarla bölünen bir sesle şu şarkıyı söylemeye koyuldu:

"Güzel çorba, yeşil ve zengin malzemeden,
Dumanı tütüyor kâsede beklerken,
Kim eğilmez ki böyle bir lezzetin karşısında?
Akşam çorbası, güzel çorba!
Akşam çorbası, güzel çorba!
Güü – zeel Çoor – baa! Hık!
Güü – zeel Çoor – baa! Hık!
Aak – şaam Çoor – baaa – sıı,
Güzel, güzel çorba!

Güzel Çorba! Kimin umurunda balık,
Av eti ya da başka bir saçmalık?
Her şeye değer bu güzel çorba,
Değer her şeye bu güzel çorba!
Güü – zeel Çoor – baa!
Güü – zeel Çoor – baa!
Aak – şaam Çoor – basıı,
Güzel, güüü – ZEL ÇORBA!

"Nakarat bir daha!" diye bağırdı Griffin ve tam Sahte Kaplumbağa şarkıyı tekrar söyleyecekti ki, uzaklardan gelen, "Duruşma başlıyor!" diye bir çığlık işittiler.

"Haydi!" diye haykırdı Griffin ve şarkının sonunu beklemeden, Alice'in elini tuttuğu gibi hızla uzaklaşmaya başladı.

"Ne duruşması bu?" diye sordu Alice soluk soluğa koşarken, ancak Griffin yalnızca "Haydi gel!" demekle yetindi ve daha da hızlandı. Bu sırada esmekte olan meltem, kulaklarına gittikçe zayıflayan şu melankolik sözcükleri taşıyordu:

"Aak – şaam Çoor – baaa – sıı,
Güzel, güzel çorba!"

XI. Bölüm

Turtaları Kim Çaldı?

Sesin geldiği yere vardıklarında, Kupa Kralı ve Kraliçesi'ni tahtlarında otururken buldular. Çevrelerine, aralarında her türden küçük kuşun ve hayvanın, hatta kartların olduğu büyük bir kalabalık toplanmıştı. En önde, her iki yanında iki askerin muhafızlık yaptığı, zincire vurulmuş Kupa Valesi duruyordu. Kral'ın yanında ise bir elinde trompet, diğerinde parşömen rulosu tutan Beyaz Tavşan vardı. Avlunun tam ortasında, üzerinde, bir tepsi dolusu turta dilimi olan bir masa vardı: Öyle güzel görünüyordu ki bakması bile Alice'i acıktırmıştı: "Bir an önce duruşmayı bitirseler de turtaları dağıtsalar keşke," diye düşündü. Ancak bu çok düşük bir ihtimal gibiydi; o yüzden zaman öldürmek için etrafında olup bitenleri izledi.

Alice daha önce hiçbir mahkemede bulunmamıştı, ancak kitaplardan mahkemeler hakkında bir şeyler öğrenmişti. Oradaki pek çok şeyin adını bildiğini fark edince çok mutlu oldu. "Şuradaki yargıç," dedi kendi kendine, "çünkü görkemli bir peruğu var."

Yargıç aynı zamanda Kral'dı ve tacını peruğunun üzerine takmıştı. Pek rahat görünmüyordu, üstelik şık olduğu da söylenemezdi.

"Ve şu da 'jüri locası' diye düşündü Alice; "ve şuradaki on iki yaratık da," ("yaratık" demek zorunda kalmıştı, çünkü bunların bazıları hayvan, bazıları ise kuştu) "jüri olsa gerek." Alice, bu son dediğini gururla iki üç kere tekrarladı, buna hakkı da vardı çünkü onun yaşındaki pek az kız çocuğu bunun anlamını bilirdi. Gerçi "jüri üyeleri" dese de doğru olurdu.

On iki jüri üyesi tahta levhaların üzerine bir şeyler yazmakla meşguldü. "Ne yapıyorlar?" diye fısıldadı Alice, Griffin'e. "Duruşma başlamadan bir şey yazamazlar ki."

"Adlarını kaydediyorlar," diye fısıldadı Griffin yanıt olarak, "çünkü duruşma bitmeden adlarını unutmaktan korkuyorlar."

"Aptal şeyler!" diye bağırarak konuşmaya başladı Alice öfkeyle, ancak Beyaz Tavşan, "Mahkeme salonunda sessizlik!" diye bağırınca ve Kral gözlüğünü takıp kimin konuştuğunu görmek için gergin bir ifadeyle çevresine bakınınca, susmak zorunda kaldı.

Alice, jüri üyelerinin omuzlarının üstünden bakınca, onların levhalara "Aptal şeyler!" yazdıklarını gördü. Hatta içlerinden birinin "aptal" yazmayı bile bilmediğine ve yanındakinden yardım istediğine tanık oldu. "Duruşma bitmeden levhaları karamalarla dolacak," diye düşündü Alice.

Jüri üyelerinden birinin kalemi gıcırdıyordu. Hayır, Alice buna asla *katlanamazdı*. Bu yüzden avlunun etrafını dolaşıp kalemi gıcırdayan jüri üyesinin arkasına geldi. Çok geçmeden de kalemi alacak fırsatı yakaladı. Bunu o kadar çabuk yapmıştı ki zavallı küçük jüri üyesi (bu, Kertenkele Bill'di) kalemine ne olduğunu anlamadı bile; kısa bir süre arandıktan sonra gün boyunca tek parmağı ile yazmak zorunda kaldı; bunun bir yararı olmadı, çünkü gün sonunda levhasına hiçbir şey yazamadı.

"Haberci, suçlamayı oku!" diye emretti Kral.

Bunun üzerine Beyaz Tavşan trompetini üç kez öttürdükten sonra elindeki parşömeni açtı ve okumaya başladı:

"Kupa Kraliçesi turta yaptı bir tepsi,
Harcayıp bütün bir yaz gününü,
Turtaya sessizce yaklaşan Kupa Valesi,
Koca tepsiyi yürüttü!"

"Kararınız nedir?" dedi Kral, jüriye.

"Daha değil, daha değil," diye araya girdi Beyaz Tavşan hemen. "Ondan önce yapılması gerekenler var."

"İlk görgü tanığını çağır," dedi Kral. Bunun üzerine Beyaz Tavşan üç kere trompetini öttürdü ve "İlk tanık!" diye seslendi.

İlk görgü tanığı, Şapkacı'ydı. Bir elinde çay fincanı, diğer elinde yağlı ekmekle ortaya çıktı. "Affedersiniz majesteleri," diye başladı söze, "bunlarla gelmemem gerekirdi, ancak çağrıldığımda henüz çayımı bitirmemiştim."

"Bitirmen gerekiyordu," dedi Kral. "Ne zaman başlamıştın ki?"

Şapkacı, mahkemeye Fındıkfaresi ile kol kola gelen Mart Tavşanı'na baktı. "Martın on dördünde, sanırım," dedi.

"On beşi," dedi Mart Tavşanı.

"On altısı," dedi Fındıkfaresi.

"Bunları yazın," dedi Kral jüriye ve jüri üyeleri hevesle üç tarihi de levhalarına kaydettiler. Sonra bunları toplayıp yanıtı şilin ve peniye göre buldular.

"Şapkanı çıkar," dedi Kral, Şapkacı'ya.

"O benim değil," diye karşılık verdi Şapkacı.

"*Çalıntı!*" diye haykırdı Kral, bu olayı hemen not alan jüriye dönerek.

"Ben şapkaları satarım," diye ekledi Şapkacı. "Kendime ait hiç şapkam yok. Ben şapkacıyım."

Bu sırada Kraliçe gözlüğünü takıp dikkatle Şapkacı'yı süzmeye başladı. Şapkacı'nın rengi atmış, huzuru kaçmıştı.

"Anlat bildiklerini," dedi Kral, "ve paniğe kapılma, yoksa şuracıkta kafanı uçurturum."

Bu sözler tanığı pek cesaretlendirmişe benzemiyordu. Huzursuz gözlerle Kraliçe'ye bakarken, ağırlığını bir o ayağına bir bu ayağına verip durdu. Kafası karmakarışık olduğundan, yağlı ekmeği yerine çay fincanından kocaman bir parça ısırmaya çalıştı.

Tam bu sırada Alice kendisini çok tuhaf hissetti ve bunun nedenini bulana dek kafası epeyce karışıktı. Yeniden büyümeye başlamıştı; hemen kalkıp mahkemeyi terk etmeyi düşündü, ancak tekrar düşününce, odada kendisine yer kalmayana dek olduğu yerden kımıldamamaya karar verdi.

"Sıkıştırıp durmasana," dedi yanında oturan Fındıkfaresi, "zaten zor nefes alıyorum!"

"Elimde değil," diye karşılık verdi Alice uysalca, "büyüyorum."

"*Burada* büyümeye hakkın yok," dedi Fındıkfaresi.

"Saçma sapan konuşma," dedi Alice cesaretle, "unutma ki sen de büyüyorsun."

"Evet ama *ben* makul bir hızda büyüyorum," dedi Fındıkfaresi, "senin gibi dağları devirmiyorum." Böyle deyip somurtarak mahkemenin karşı tarafına geçti.

Bütün bunlar olurken, Kraliçe gözlerini bir an olsun Şapkacı'nın üzerinden ayırmamıştı. Fındıkfaresi karşı tarafına geçerken, mahkeme görevlilerinden birine, "Bana son konserde şarkı söyleyen bütün şarkıcıların listesini getir," dedi. Bu emir üzerine zavallı Şapkacı öyle bir titredi ki ayakkabıları ayaklarından fırladı.

"Anlat bildiklerini," diye tekrarladı Kral öfkeyle, "yoksa heyecanlı olsan da olmasan da kafanı kestiririm."

"Ben zavallı biriyim majesteleri," diye söze başladı Şapkacı sesi titreyerek, "çayıma başlayalı daha bir hafta olmuştu – hem zaten ekmeğimle yağım da azaldı – işe çayın çarpıklığı ile..."

"*Neyin* çarpıklığı dedin?" diye sordu Kral.

"Çay ile *başlamıştım*," dedi Şapkacı.

"Çarpıklık tabii ki Ç ile başlar!" dedi Kral sert bir sesle. "Beni ahmak mı sandın? Devam et!"

"Ben zavallı bir adamım," dedi Şapkacı, "birçok şey çarpıklaşmaya başladı, Mart Tavşanı şey dedikten sonra..."

"Ben bir şey demedim!" diye araya girdi Mart Tavşanı telaşla.

"Dedin!" dedi Şapkacı.

"İtiraz ediyorum!" dedi Mart Tavşanı.

"İtiraz ediyor," dedi Kral, "o bölümü atla."

"Her neyse, Fındıkfaresi demişti ki..." diye devam etti Şapkacı, bir yandan da Fındıkfaresi de itiraz edecek mi diye yan gözle onu süzüyordu. Ancak Fındıkfaresi hiçbir şeye itiraz etmedi, çünkü derin bir uykuya dalmıştı.

"Ondan sonra," diye devam etti Şapkacı, "biraz daha yağlı ekmek hazırladım..."

"İyi de Fındıkfaresi ne demişti?" diye sordu jüri üyelerinden biri.

"Orasını hatırlayamıyorum," dedi Şapkacı.

"*Hatırlamalısın*," dedi Kral, "yoksa kafanı uçurturum."

Bunun üzerine zavallı Şapkacı elindeki çay fincanını ve tereyağlı ekmeği yere düşürdü ve diz çöktü. "Ben zavallı bir adamım majesteleri," diye başladı söze.

"Sen *konuşmaktan aciz* bir zavallısın," dedi Kral.

Kral'ın bu sözleri üzerine gine domuzlarından biri kıkırdamaya başladı ve hemen yetkililer tarafından susturuldu. (Bu, karmaşık bir işlem olduğu için nasıl yaptıklarını size anlatacağım: Gine domuzunu, önce kafası girecek şekilde yelken bezinden yapılma bir çuvala tıkıp çuvalın ağzındaki sicimi büzdüler ve üstüne oturdular.)

"Bunun nasıl yapıldığını görmem iyi oldu," diye düşündü Alice. "Gazetelerde, mahkemelerin sonunda, 'Mahkemede alkış girişiminde bulunanlar görevlilerce hemen sus-

turuldu,' diye pek çok haber okumuştum, ancak bunun ne anlama geldiğini hiç anlayamamıştım."

"Bütün bildiklerin bunlarsa aşağı inebilirsin," dedi Kral.

"Bundan daha aşağı inemem," dedi Şapkacı, "gördüğünüz gibi, yerdeyim."

"O zaman *oturabilirsin,*" diye yanıt verdi Kral.

Bunun üzerine bir başka gine domuzu kıkırdadı ve hemen susturuldu.

"Bu gidişle gine domuzu kalmayacak," diye düşündü Alice. "Şimdi işler yoluna girer artık."

"Bari çayımı bitirseydim," dedi Şapkacı, o sırada şarkıcıların listesine göz gezdiren Kraliçe'ye tedirgin bir bakış fırlatarak.

Kral, "Gidebilirsin," deyince, Şapkacı ayakkabılarını giymek için bile durmadan, hızla mahkemeyi terk etti.

"...dışarıda kafasını uçurun," diye ekledi Kraliçe muhafızlardan birine, ancak muhafız kapıya gidene dek Şapkacı gözden kaybolmuştu bile.

"Sıradaki tanığı çağırın!" dedi Kral.

Sıradaki tanık, Düşes'in aşçısıydı. Elinde biber kutusunu taşıyordu. Alice, kapının yanında aksırmaya başlayanlardan, bu gelen tanığın kim olduğunu daha o içeri girmeden tahmin etmişti.

"Anlat bildiklerini," dedi Kral.

"Anlatamam," diye karşılık verdi aşçı.

Kral kaygıyla Beyaz Tavşan'a baktı. Beyaz Tavşan alçak sesle, "Majesteleri *bu* tanığı kendileri sorguya çekmeli," dedi.

"Tabii, sorgulamam gerekiyorsa sorgularım," dedi Kral hüzünlü bir edayla ve kollarını kavuşturup gözleri neredeyse görünmez olana dek kaşlarını çatarak aşçıya, "Turta neyle yapılır?" diye sordu.

"Genelde biberle," diye karşılık verdi aşçı.

"Şeker pekmeziyle," dedi arkalardan uykulu bir ses.

"Yakalayın şu Fındıkfaresi'ni," diye haykırdı Kraliçe. "O Fındıkfaresi'nin kafasını uçurun! O Fındıkfaresi'ni mahkemeden dışarı atın! Susturun! Çimdikleyin! Bıyıklarını koparın!"

Bundan sonraki birkaç dakikalık kargaşada mahkemedeki herkes Fındıkfaresi'ni yakalamak için peşine düştü, tekrar yerlerine döndüklerinde aşçı ortadan yok olmuştu.

"Boş verin," dedi Kral rahat bir nefes alarak. "Sıradaki tanığı çağırın." Sonra Kraliçe'ye dönüp alçak sesle, "hayatım, bu tanığı da *sen* sorgula, başım ağrımaya başladı," dedi.

Alice sıradaki tanığın kim olduğunu görmek için sabırsızlandığından, listede tanığın adını arayan Beyaz Tavşan'ı merakla izledi. "...*henüz* doğru dürüst bir kanıta ulaşamadılar," diye geçirdi aklından. Beyaz Tavşan avazı çıktığı kadar "Alice!" diye bağırdığında ne kadar şaşırdığını, varın siz düşünün.

XII. Bölüm

Alice'in Tanıklığı

"Buradayım!" diye bağırdı Alice. Onca karmaşanın arasında son birkaç dakikadır ne kadar büyümüş olduğu tamamen aklından çıkmıştı. Adının söylenmesiyle yerinden öyle bir fırladı ki eteğinin kenarı jüri masasını devirdi ve bütün jüri üyeleri kalabalığın üstüne saçıldı. Bu sahne, Alice'e bir hafta önce içinde kırmızı balıkların olduğu akvaryumu devirdiği anı anımsatmıştı.

"Ah, çok özür dilerim!" dedi dehşet dolu bir sesle ve elinden geldiğince hızlı bir biçimde yere düşenleri toplamaya başladı; çünkü aklında hâlâ kırmızı balık kazası vardı ve yere düşenleri bir an önce toplayıp tekrar jüri locasına koymazsa, hepsi ölecekmiş gibi hissetti.

"*Bütün* jüri üyeleri yerlerini almadan," dedi Kral ciddi bir ses tonuyla, "duruşma devam edemez." Bunu, vurgulu bir tonda söylerken Alice'e sert bir bakış fırlattı.

Alice jüri locasına baktı ve o aceleyle Kertenkele'yi baş aşağı koymuş olduğunu fark etti. Zavallı küçük hayvan hiçbir yerini oynatamadığı için umutsuzca kuyruğunu sallayıp duruyordu. Bunun üzerine Kertenkele'yi alıp bu sefer düzgün biçimde oturttu ve "Pek önemi yoktu aslında," dedi kendi kendine, "mahkemede öyle de dursa böyle de dursa etkisi *pek* değişmez bence."

Jüri üyeleri, yere devrilmelerinin getirdiği şaşkınlıktan kurtulur kurtulmaz ve tahtalarıyla kalemleri bulunup kendilerine teslim edilir edilmez, Kertenkele dışında hepsi büyük bir özenle kazanın nasıl olduğunu kaydetmeye başladı. Zavallı Kertenkele olan bitenden oldukça etkilenmiş, ağzı bir karış açık halde mahkemenin tavanına bakıyordu.

"Bu olay hakkında neler biliyorsun?" dedi Kral, Alice'e.

"Hiç," diye karşılık verdi Alice.

"Hiçbir şey mi?" diye tekrarladı Kral.

"Hiçbir şey," dedi Alice.

"Bu çok önemli," dedi Kral jüriye dönerek. Jüri üyeleri, tam kralın dediklerini tahtaya yazacakken Beyaz Tavşan araya girdi: "Majesteleri tabii ki önem*siz* demek istiyorlar," dedi saygılı bir tonda, ama konuşurken Kral'ın arkasından yüzünü tuhaf şekillere sokuyordu.

"Elbette önem*siz* demek istiyorum," dedi Kral hemen ve kendi kendine kısık bir sesle devam etti, "önemli – önemsiz – önemsiz – önemli..." Sanki hangisinin kulağa daha hoş geldiğini anlamaya çalışıyordu.

Jüri üyelerinin bazıları önlerindeki tahtaya "önemli," bazıları "önemsiz" yazdı. Alice levhalarını görebilecek kadar yakın olduğundan görebiliyordu; "Ama ne fark eder ki?" diye düşündü kendi kendine.

Tam bu sırada, son birkaç dakikadır defterine bir şeyler yazmakla meşgul olan Kral, "Sessizlik!" diye bağırdı ve defterindekileri okumaya başladı. "*Madde kırk iki: Boyu bir buçuk kilometreyi aşan herkes mahkemeyi terk etmek zorundadır.*"

Herkes Alice'e baktı.

"Benim *boyum* bir buçuk kilometre değil," dedi Alice.

"Evet, öyle," dedi Kral.

"Neredeyse üç kilometre uzunluğunda," diye ekledi Kraliçe.

"Her ne olursa olsun, gitmeyeceğim," dedi Alice; "ayrıca bu ne biçim bir kural böyle, onu şimdi uydurdunuz."

"Bu, kitaptaki en eski kuraldır," dedi Kral.

"O zaman Birinci Madde olması gerekmez miydi?" dedi Alice.

Bunu işiten Kral'ın rengi soldu ve aceleyle defterini kapattı. "Kararınız nedir?" diye sordu jüri üyelerine alçak ve titrek bir sesle.

"Daha araştırılacak deliller var, lütfen majesteleri," dedi Beyaz Tavşan aceleyle araya girerek, "bu kâğıt az önce yerde bulunmuş."

"Ne var içinde?" diye sordu Kraliçe.

"Daha açmadım," dedi Beyaz Tavşan, "ancak görünüşe göre bir mektup, mahkûmun şeye, birisine yazdığı bir mektup olmalı."

"Eğer hiç kimseye değilse mutlaka birine yazılmıştır," dedi Kral, "gerçi hiç kimseye olması pek olağan değildir."

"Peki kime gönderilmiş?" diye sordu jüri üyelerinden biri.

"Bir yere gönderilmemiş," dedi Beyaz Tavşan, "aslında dışında herhangi bir yazı yok." Konuşurken kâğıdı açtı ve "Zaten mektup da değilmiş, içinde bir şiir var," dedi.

"Mahkûmun el yazısıyla mı yazılmış?" diye sordu bir diğer jüri üyesi.

"Hayır," dedi Beyaz Tavşan, "işin tuhafı da bu zaten." (Bütün jüri üyeleri şaşırmış görünüyordu.)

"Başka birinin el yazısını taklit etmiş olmalı," dedi Kral. (Jüri üyeleri tekrar neşeli hallerine döndü.)

"Lütfen majesteleri," dedi Kupa Valesi, "onu ben yazmadım, bunu kanıtlayamazlar, şiirin sonunda imza da yok."

"Eğer şiiri imzalamadıysan," dedi Kral, "bu işleri daha da karıştırır. Belli ki kötü bir amacın vardı, yoksa her dürüst insan gibi sen de imzanı atardın."

Bu sözler üzerine büyük bir alkış koptu. Kral o gün ilk kez mantıklı bir laf etmişti.

"Bu da onun suçluluğunu *kanıtlıyor*," dedi Kraliçe.

"Bu hiçbir şeyi kanıtlamaz!" dedi Alice. "Daha şürin neyle ilgili olduğunu bile bilmiyorsunuz!"

"Şiiri okuyun!" diye emretti Kral.

Beyaz Tavşan gözlüğünü taktı. "Nereden başlayayım, Majesteleri?" diye sordu.

"Baştan başla," dedi Kral ciddiyetle, "ve şiiri sonuna dek oku, bitince de dur."

Beyaz Tavşan'ın okuduğu dizeler şöyleydi:

"O kıza gitmişsin dediler bana,
Ve o adama benden bahsetmişsin:
Kız güzel şeyler demiş hakkımda,
Fakat yüzmeyi bilmezmişim.

Adam söylemiş oraya gitmediğimi,
(Söz söylenmez bunun doğruluğuna);
Kız kurcalarsa olan biteni,
Neler gelir senin başına?

Kıza bir verdim, adama iki verdiler,
Sen verdin bize üç ve fazlasını;
Hepsi ona sırtlarını dönüp sana geldiler,
Fakat onlar eskiden bana bağlıydı.

Olur ya, bir gün belki
Onunla ben karışırsak bu işe,
Sana güveniyor tıpkı bizim gibi,
Onları kavuşturman için özgürlüğe.

Benim düşünceme göre,
(Delirmeden önce kız)
Onlarla bizim aramızda
Tek engel sendin, arsız.

Ona sakın söyleme kızın onları sevdiğini
Bu aramızda bir sır olarak kalmalı,
Hiç kimse bilmemeli bizim bildiğimizi
Bütün bunlar gözlerden uzak olmalı."

"Bu şimdiye kadar duyduğumuz en önemli kanıt," dedi Kral ellerini ovuşturarak, "bu yüzden artık jüriye..."

"Eğer içlerinden biri bu şiiri açıklayabilirse," dedi Alice (son birkaç dakikada o kadar çok büyümüştü ki Kral'ın sözünü kesmekten en ufak bir korku duymuyordu), "ona altı peni vereceğim. *Ben* bu şiirde en ufak bir anlam olduğunu sanmıyorum."

Bütün jüri, önlerindeki levhalara, "O, şiirde en ufak bir anlam olduğunu sanmıyor," diye yazdı, ancak hiçbiri şiiri açıklamaya kalkışmadı.

"Eğer bir anlamı yoksa," dedi Kral, "üstümüzden büyük bir yük kalkmış demektir, çünkü o zaman bir anlam aramamıza gerek kalmaz. Yine de bilemiyorum," diye devam etti kâğıdı dizlerinin üzerine yayıp tek gözüyle okuyarak, "...aslında yine de ben bu şiirde bir anlam görebiliyorum: '*Fakat yüzmeyi bilmezmişim*' – yüzme bilmiyorsun, öyle değil mi?" diye ekledi Kupa Valesi'ne dönerek.

Kupa Valesi kederle başını sağa sola salladı. "Öyle mi görünüyorum?" diye sordu. (Kartondan yapıldığı için hiç de öyle *görünmüyordu* aslında).

"Buraya kadar sorun yok," dedi Kral ve mırıldanarak dizeleri okumaya devam etti. "'*Söz söylenmez bunun doğruluğuna*' –bunu jüri için söylemişti tabii– '*Kız kurcalarsa olan biteni*' – bu da Kraliçe için olmalıydı, 'Neler gelir senin başına?' sahi, ne gelirdi? '*Ona bir verdim, adama iki verdiler*' demek ki turtaları birer ikişer dağıtmış..."

"Fakat şiir '*Hepsi ona sırtlarını dönüp sana geldiler*' diye devam ediyor," dedi Alice.

"Zaten buradalar," dedi Kral sevinçle masanın üzerindeki turtaları göstererek. "Hiçbir şey *bundan* daha açık olamaz. Hem sonra '*Delirmeden önce kız*' – sen hiç delirmedin, değil mi hayatım?" diye sordu Kraliçe'ye dönerek.

"Asla!" dedi Kraliçe öfkeyle. Konuşurken Kertenkele'ye bir mürekkep hokkası fırlattı. (Zavallı küçük Bill, hiçbir şeyin görünmediğini fark edince tek parmağıyla levhasına yazı yazmaktan vazgeçmişti, ama şimdi kuruyana dek yüzünden akan mürekkebi kullanarak aceleyle yeniden yazmaya koyuldu.)

"O zaman bu şiir senin *için* yazılmamış," dedi Kral yüzünde bir gülümsemeyle mahkemedekileri süzerken. Mahkemede derin bir sessizlik vardı.

"Bu bir kelime oyunu!" diye ekledi Kral öfkeli bir sesle ve herkes güldü. Sonra, belki o gün yirminci kez, "Jürinin kararı nedir?" diye sordu.

"Hayır, hayır!" dedi Kraliçe. "Önce ceza, sonra karar."

"Ne biçim iş bu!" dedi Alice yüksek sesle. "Önce ceza verilir mi?"

"Sözlerine dikkat et!" dedi öfkeden kızarmaya başlayan Kraliçe.

"Etmeyeceğim işte!" diye karşı çıktı Alice.

"Uçurun şunun kafasını!" diye bağırdı Kraliçe, avazı çıktığı kadar. Ancak kimse kıpırdamadı.

"Kim dinler ki senin sözünü?" dedi Alice. (Bu sırada kendi boyuna ulaşmıştı.) "Bir kart destesinden başka bir şey değilsiniz!"

Bunun üzerine bütün kartlar havaya uçuşup üzerine gelmeye başladılar; Alice biraz korktuğundan, biraz da öfkesinden küçük bir çığlık attı ve kartları savurmaya çalışırken kendini, başı ablasının dizinde ırmağın kenarında yatarken buldu. Ablası yüzüne düşen sararmış yaprakları hafifçe süpürüyordu.

"Uyan tatlım, Alice uyan!" dedi ablası. "Bu ne uykusu böyle!"

"Ah, çok tuhaf bir rüya gördüm!" dedi Alice. Bunun üzerine az önce okuduğunuz tuhaf maceraları hatırlayabildiği kadarıyla ablasına anlattı. Anlatmayı bitirince ablası onu öpüp, "*Gerçekten* de tuhaf bir rüyaymış, ancak şimdi içeri gir de yemeğini ye, geç oldu," dedi. Böylece Alice ayağa kalkıp koşmaya başladı. Koşarken ne kadar harika bir rüya gördüğünü düşünüyordu.

****

Alice oradan uzaklaşırken, ablası başını ellerinin arasına almış, bir yandan güneşin batışını izlerken bir yandan da küçük Alice'i ve anlattığı tüm o harika maceraları düşünüyordu, ta ki kendisi de hayal meyal bir rüya âlemine dalana dek. Onun gördüğü rüya şöyleydi:

Önce rüyasında küçük Alice'i gördü; yine küçük ellerini dizlerine dayamış, parlak gözleriyle kendi gözlerinin içine bakıyordu. Kulaklarında Alice'in sesi çınlıyor, durmadan gözlerinin önüne düşen saçlarını savuruşunu görür gibi oluyordu – dinlerken ya da dinlermiş gibi görünürken, çevresi küçük kardeşinin rüyasındaki tuhaf yaratıklarla doluverdi.

Beyaz Tavşan aceleyle koşarken ayağının altındaki uzun otları hışırdattı, korkak Fare önündeki su birikintisini aştı; Mart Tavşanı ve arkadaşlarının bitmek bilmeyen kahvaltılarında kullandıkları fincanların şıngırtısını, Kraliçe'nin o tiz sesiyle talihsiz konuklarının kafasının uçurulması için emirler yağdırdığını işitebiliyordu; tabak çanaklar havada uçuşurken Düşes'in dizlerindeki domuz-bebek hapşırıyordu; bir kez daha Griffin'in haykırışı, Kertenkele'nin kaleminin çıkardığı ses, susturulan gine domuzlarının hırıltısı, kederli Sahte Kaplumbağa'nın hıçkırıklarıyla bir olup havaya karıştı.

Gözleri kapalı öylece oturdu, sanki Harikalar Diyarı'ndaydı, ama gözlerini açtığında, her şeyin o donuk gerçek-

liğine bürüneceğini biliyordu; çimenler yalnızca rüzgârla hışırdayacak, su birikintileri yalnızca sallanan sazlıklarla dalgalanacak, çay fincanları yerine koyunların çanları şıngırdayacak, Kraliçe'nin haykırışları yerine çobanın sesini duyacaktı. Bebeğin hapşırması, Griffin'in çığlığı ve diğer tüm o tuhaf sesler (emindi bundan) faal çiftliğin karman çorman velvelesine dönüşecekti. Sahte Kaplumbağa'nın dinmek bilmeyen hıçkırıkları yerine, uzaklarda böğüren ineğin sesini işitecekti.

Son olarak, küçük kız kardeşinin bir gün nasıl da kendisi gibi yetişkin bir kadın olacağını düşündü; olgunluğa eriştiğinde, çocukluğunda edindiği o saf, sevgi dolu yüreği nasıl koruyacağının, çevresine başka çocukları toplayıp anlattığı öykülerle, hatta belki yıllar yıllar öncesine ait Harikalar Diyarı'nın öyküsünü anlatarak, onların da gözlerinin pırıl pırıl parlamasını sağlayacağının, onların küçük üzüntülerini içinde hissedeceğinin ve kendi çocukluğunu, geçirdiği mutlu yaz günlerini anımsayarak onların ufak mutluluklarından kendine de mutluluk çıkaracağının hayalini kurdu.

Modern Klasikler Dizisi - 97

Alice Harikalar Diyarında, yazıldığı tarihten bu yana geçen yüz elli yılı aşkın süre boyunca, edebiyatın eşsiz eserlerinden biri olma özelliğini hep korudu. Hem çocuk hem de yetişkin edebiyatında önemli bir yere sahip olan bu kitap, hayal gücü zenginliğiyle küçük okurlara büyülü bir dünya sunarken, yetişkinler için bu büyüsünü içerdiği sembollerin anlam derinliğiyle gösterdi. Adının edebiyat tarihine altın harflerle yazılmasına yol açan eserleri kadar, matematikçi ve mantıkçı kimliğiyle de tanınan Lewis Carroll'un *Alice Harikalar Diyarında* kurgusu, metne serpiştirilmiş bilmecelerle okuru da kitabın bir kahramanı kılar.

Alice Harikalar Diyarında hem çocuklar hem de macera dolu naif çocukluğunu özleyen ve yıllara meydan okuyan bir mantık labirentinde kendine sorular sormaktan çekinmeyecek okurlar için Modern Klasikler Dizisi'nde yerini alıyor.

LEWIS CARROLL (1832-1898): Asıl adı Charles Lutwidge Dodgson olan İngiliz romancı, aynı zamanda fotoğrafçı, mantıkçı ve matematikçidir. *Alice's Adventures in Wonderland* (*Alice Harikalar Diyarında*) ve onun kadar başarılı olan *Through the Looking-Glass* (Aynanın İçinden) adlı dizi romanlarıyla tanınır. *The Hunting of the Snark* (1876) adlı şiiri, saçma şiir anlayışının en iyi örneklerindendir. Babasının din adamı olması nedeniyle Cheshire, Daresbury'de bir papaz evinde on bir çocuklu bir ailenin üçüncü çocuğu olarak dünyaya geldi. 1851'de Oxford Üniversitesi'ndeki Christ Church College'da lisans öğrenimine başladı. Matematik ve klasik edebiyat dallarında çok başarılı bir öğrenciydi. Sınavlarındaki başarısından dolayı bursla ödüllendirildi. Christ Church College'ın dekanı Henry George Liddell'in çocukları Alice, Lorina ve Edith'le çok iyi anlaşıyordu. *Alice Harikalar Diyarında*, Dodgson'ın Liddell'in çocuklarına anlattığı masalların ürünüdür. 1865'te yayımlanan kitap günümüze dek giderek artan bir okur kitlesine ulaşarak çok sevildi.

9 786052 950524

KDV dahil fiyatı
8 TL